

68 කින් ඉහළ ගිය අතර, විදේශීය ණය මත පොළී ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 300 කින් හෙවත් සියයට 73 කින් ඉහළ නැඟුණි. දේශීය ණය මත පොළී ගෙවීම්, රුපියල් ණය සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,694 කින් සහ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,306 කින් ද සමන්විත විය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත පොළී ගෙවීම් වර්ෂය තුළදී තෙගුණයක වැඩිවීමක් වාර්තා කරමින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 865 කින් ඉහළ නැඟුණි. ඒ අනුව මුළු දේශීය ණයෙහි භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත පොළී වගකීම් ප්‍රමාණය 1980 දී වූ සියයට 25 සිට 1981 දී සියයට 43 දක්වා වැඩි විය. මුළු දේශීය ණයෙහි රුපියල් ණය ප්‍රමාණය සියයට 60 සිට සියයට 56 දක්වා අඩු වූ අතර, රුපියල් ණය මත පොළී ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 364 කින් හෙවත් සියයට 27 කින් වැඩි විය. විදේශීය පරිපාලන ණය මත පොළී ගෙවීම් 1980 දී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 15 සිට විමර්ශණයට භාජනය වූ වසර තුළ දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 3 දක්වා අඩු විය.

මුදල් හා බැංකු කටයුතු

ඉකුත් වසර හා සසඳන කල්හි 1981 මූල්‍ය සංවර්ධනයන්හි විශේෂිත ලක්ෂණයක් වූයේ, මූල්‍ය හා ණය සමස්ථයන්හි මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් දක්නට ලැබීමයි. 1980 වර්ෂයේදී, පෙර නොවූ තරම්, එනම් සියයට 81 ක ප්‍රමාණයකින් වර්ධනය වූ දේශීය ණය, 1981 වසර තුළදීද, මූල්‍ය වර්ධනය කෙරෙහි ප්‍රධාන බලපෑමක් ඇති කලද එහි වාර්තා වූයේ පෙර වසරට වඩා අඩු එනම් සියයට 33 ක වර්ධනයකි. ඉකුත් වසරේදී වූ සියයට 47 ක පහත වැටීම හා සසඳන කල්හි, බැංකු විදේශීය වත්කම් (ඉද්ධ) සියයට 19 ක වඩා අඩු වේගයකින් පහත වැටුණි. මෙම වෙනස් වීම් පිළිබිඹු කරමින් 1980 දී වූ සියයට 32 ක වැඩිවීම හා සසඳන විට 1981 දී මූල්‍ය ප්‍රසාරණය සාපේක්ෂ වශයෙන් සියයට 23 ක අඩු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. සංසර-ණයෙහි පවත්නා ව්‍යවහාර මුදල් හා මහජනයා වෙතැති ඉල්ලුම් තැන්පතු වලින් සමන්විත වන පටු මුදල් සැපයුම (M₁) සියයට 6 කින් ප්‍රසාරණය වූ අතර, මහජනයා වෙතැති කාලීන සහ ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු (ආයතන මුදල්) සහ M₁ එකතුවෙන් සකස් වන පුළුල් මුදල් සැපයුම (M₂) සියයට 23 කින් ඉහළ නැඟුණි. වසර මැද දී ක්‍රියාත්මක කළ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියා මාර්ගවලට අනුකූලතාව දක්වමින්, වසරේ දෙවැනි භාගය තුළ දී මූල්‍ය ප්‍රසාරණය සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණි. පොළී අනුපාතයන් තවදුරටත් ඉහළ මට්ටමක පැවතීම පොළී උපයන තැන්පතු දැරීම් කෙරේ මහජන වරණය විතැන් වීමට සැලකිය යුතු ලෙස බලපාන ලදී.

1980 දී බැංකු කටයුතුවල අත් දකිනු ලැබූ නියුණු වර්ධනය, 1981 වර්ෂය තුළදීද නොනැසී පැවතුණි. බැංකු ක්‍රමය වෙත අරමුදල් වැඩි වැඩියෙන් ඇද ගැනීමට වෙළෙඳ බැංකු දරණ උත්සාහයන්හි සැලකිය යුතු වෙනස්කම් ද දක්නට ලැබුණි. වෙළෙඳ බැංකු වත්කම් හා වගකීම් පරිපාලනය වෙනස්කම්වලට භාජනය වූ නමුත් සමස්ථයක් වශයෙන් බැංකු ද්‍රවශීලතාවයෙහි, විශේෂයෙන්ම වර්ෂයේ දෙවැනි භාගය තුළදී කැපී පෙනෙන දියුණුවක් දක්නට ලැබුණි.

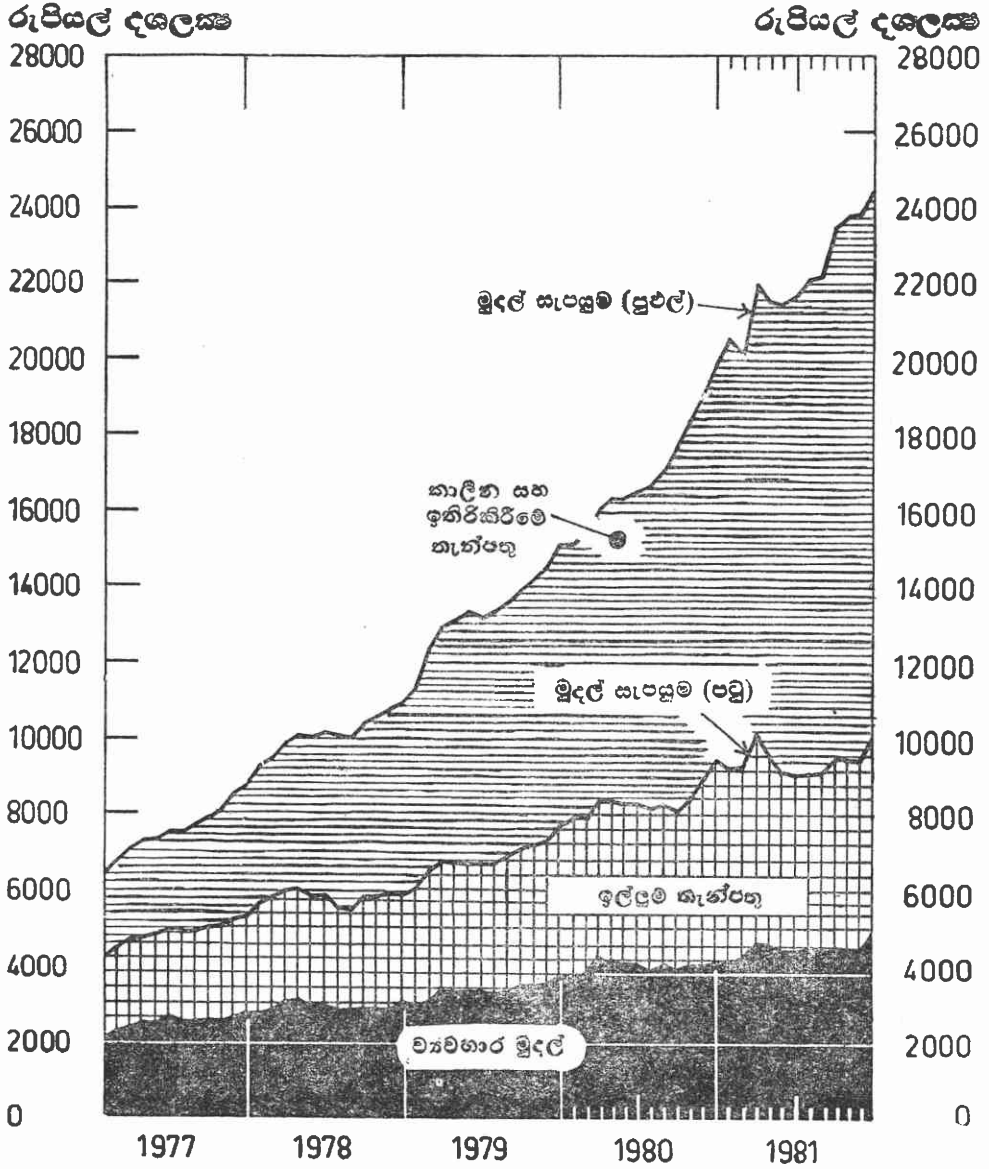
මුදල් සැපයුම

ඉකුත් දෙවසර හා සසඳන කල්හි 1981 දී මූල්‍ය සමස්ථයන් දෙකම සාමාන්‍ය වැඩිවීම් පෙන්නුම් කරන ලදී. 1979 හා 1980 වර්ෂවල පිළිවෙලින් සියයට 38 හා 32 යන නියුණු වැඩිවීම් හා සසඳන කල, පුළුල් මුදල් සැපයුම රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,587 හෙවත් සියයට 23 කින් ඉහළ ගියේය. පහත වැටීම වැඩි වශයෙන් කැපී පෙනුනේ, රුපියල් දශ ලක්ෂ 596 කින් හෙවත් සියයට 6 කින් වැඩි වූ පටු මුදල් (M₁) සැපයුමෙහිය. ගත වූ වර්ෂ දෙකෙහිදී, M₁ පිළිවෙලින් සියයට 23 හා 29 කින් වැඩි විය. එමනිසා 1981 දී ආසන්න මුදල්හි වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,990 හෙවත් සියයට 38 ක නියුණු වැඩිවීම, M₂ හි වැඩිවීම කෙරෙහි විශාල වශයෙන් වගකිව යුතු විය. ඉල්ලුම් තැන්පතු දැරීමට වඩා පොලී උපදවන මූල්‍ය වත්කම් දැරීම් කෙරෙහි මහජන වරණය සැලකිය යුතු ලෙස විතැන් වීම හේතුවෙන්, ආසන්න මුදල්හි වැඩි වීමක් වසරේ මුල සිටම පෙන්නුම් කළේය. ඉහළ පොලී අනුපාතවලට අමතරව, ඉහළ මට්ටමක පැවති පෞද්ගලික ආදායම් සහ වෙළෙඳ බැංකුවල අලෙවි කටයුතු ආදිය ආසන්න මුදල්හි ඇති වූ නියුණු වර්ධනයට හේතු වූවා විය හැකිය.

1979 හා 1980 තුළදී මූල්‍ය සමස්ථයන්හි අත්දකිනු ලැබූ විවිධ වෙනස්වීම් වසරේ මුල් කාර්තු දෙක තුළ දක්නට ලැබූ නමුත් තුන්වැනි කාර්තුවේ සිට එය වඩා ස්ථාවර විය. වර්ෂය අවසානය වන විට M₂ හි වාර්ෂික වර්ධනය සියයට 37 සිට සියයට 23 දක්වා ක්‍රමයෙන් අඩු විය. M₁ හි වාර්ෂික වර්ධනය වරින් වර උච්චාවචනය වූ නමුත්, දෙවැනි කාර්තුව පටන් ගැනීමේ සිට එය පහත වැටීමේ උපනතියක් පෙන්නුම් කළේය. 1980 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 407 හෙවත් සියයට 11 ක වැඩි වීම හා සසඳන විට 1981 දී මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල් රුපියල් දශ ලක්ෂ 642 කින් හෙවත් සියයට 15 කින් ඉහළ ගියේය. අනෙක් අතට, 1980 දී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,352 හෙවත් සියයට 35 ක වැඩි වීමට ප්‍රතිවිරුද්ධව මහජනයා සතු ඉල්ලුම් තැන්පතු රුපියල් දශ ලක්ෂ 46 කින් පහත වැටුණි. මේ අනුව, M₁ හි ඉල්ලුම් තැන්පතු කොටස සියයට 56 සිට සියයට 52 දක්වා වර්ෂය තුළ දී පහත වැටුණි.

මුදල් සැපයුම

මාසිකව



1.35 සංඛ්‍යා සටහන

මූල්‍ය සමස්ථයන් 1979 - 1981

රුපියල් දහ ලක්ෂ

කාලච්ඡේදය අවසානයේදී	පටු මුදල් සැපයුම (M ₁)			වෙනස % (1978/1979)	වෙනස % (1979/1980)	වෙනස % (1980/1981)	පුළුල් මුදල් සැපයුම (M ₂)			වෙනස % (1978/1979)	වෙනස % (1979/1980)	වෙනස % (1980/1981)
	1979	1980	1981				1979	1980	1981			
ජනවාරි ..	6,091	7,848	9,208	+ 7.3	+ 28.8	+ 17.3	11,297	15,118	20,532	+ 22.5	+ 33.8	+ 35.8
පෙබරවාරි ..	6,489	7,880	9,288	+ 11.3	+ 21.4	+ 17.9	12,305	15,488	20,199	+ 29.4	+ 25.9	+ 30.4
මාර්තු ..	6,752	8,375	10,125	+ 12.5	+ 24.0	+ 20.9	12,913	16,052	21,984	+ 29.4	+ 24.3	+ 36.9
අප්‍රේල් ..	6,727	8,384	9,573	+ 11.7	+ 24.6	+ 14.2	13,018	16,379	21,555	+ 28.9	+ 25.8	+ 31.6
මැයි ..	6,694	8,289	9,168	+ 13.9	+ 23.8	+ 10.6	13,229	16,316	21,437	+ 32.2	+ 23.3	+ 31.3
ජූනි ..	6,692	8,278	9,033	+ 14.1	+ 23.7	+ 9.1	13,179	16,414	21,681	+ 29.4	+ 24.5	+ 32.0
ජූලි ..	6,667	8,196	9,097	+ 19.7	+ 22.9	+ 11.0	13,346	16,658	22,065	+ 32.4	+ 24.8	+ 32.5
අගෝස්තු ..	6,895	8,240	9,197	+ 24.8	+ 19.5	+ 11.6	13,548	17,100	22,165	+ 34.6	+ 26.2	+ 29.6
සැප්තැම්බර් ..	7,088	8,131	9,445	+ 22.1	+ 14.7	+ 16.1	13,879	17,700	23,460	+ 33.6	+ 27.5	+ 32.5
ඔක්තෝබර් ..	7,159	8,388	9,520	+ 22.7	+ 17.2	+ 13.4	14,200	18,369	23,837	+ 34.1	+ 29.3	+ 29.7
නොවැම්බර් ..	7,233	8,976	9,459	+ 21.5	+ 24.1	+ 5.3	14,433	19,040	23,842	+ 33.7	+ 31.9	+ 24.9
දෙසැම්බර් ..	7,669	9,428	10,124	+ 29.2	+ 22.9	+ 6.3	15,058	19,860	24,447	+ 38.2	+ 31.9	+ 23.0
මාසික සාමාන්‍යය	6,846	8,368	9,437	+ 17.5	+ 22.2	+ 12.8	13,367	17,041	22,267	+ 31.7	+ 27.5	+ 30.7

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

ඉහතින් දක්වූ පරිදි, ආසන්න මුදල්වල ඇති වූ සියයට 87 ක නියුණු වැඩිවීම, වර්ෂය තුළදී M₂ හි වර්ධනය කෙරෙහි බෙහෙවින් බලපෑවේය. රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,990 ක් වූ මුළු වැඩිවීමෙන් පෞද්ගලික අංශයේ අනෙකුත් ගණුදෙනු කරුවන්ගේ කාලීන සහ ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු කොටස සියයට 80 ඉක්මවීය. වර්ෂය තුළදී, රාජ්‍ය සංස්ථාවල කාලීන හා ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු රුපියල් දශ ලක්ෂ 732 හෙවත් සියයට 36 කින් ඉහළ ගිය අතර, සමුපකාර ආයතන සතු ප්‍රමාණය ඉහළ ගියේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 19 ක හෙවත් සියයට 6 ක ප්‍රමාණයකිනි. 1981 වර්ෂය තුළදී පැවති ඉහළ තැන්පතු අනුපාතික, දේශීය බැංකු ශාඛා ප්‍රසාරණය වීම, නව විදේශීය වෙළෙඳ බැංකු තුනක් විවෘත කිරීම, ඉතිරි කරන්නන්ට අළුතෙන් හඳුන්වාදුන් විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය, බාල වයස්කාර ගිණුම් සහ තැන්පතු සහතිකපත් ක්‍රමය හේතුකොට ගෙන වසර තුළදී, ඉතිරි කරන්නන් සඳහා වූ පහසුකම් පුළුල් විය. පෙබරවාරි මාසයේ හැර වසර මුළුල්ලේම ආසන්න මුදල් ඉහළ නැගුණි. මෙය, 1981 මාර්තු මස 31 දින සිට බලපැවැත්වූ එක්වට ක්ෂය වීමේ දීමනා පහසුකම් යටතේ අරමුදල්, ආයෝජනයන් කරා ඖරු එම නිසා සිදු වූවක් දීය හැක.

1981 තුළදී, මූල්‍ය වර්ධනයේ පහළ බැසීම, දේශීය ණය ප්‍රසාරණය පහළ බැසීම නිසා සිදු වූවකි. කලින් වසරේ වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 11,286 හෙවත් සියයට 81 ක දේශීය ණය ප්‍රසාරණය හා සසඳන කල, 1981 දේශීය ණය ප්‍රසාරණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 8,284 ක් හෙවත් සියයට 33 ක් විය. 1980 සිදු වූ ලෙස දේශීය ණය ප්‍රසාරණය නිසා වූ මූල්‍ය සමස්ථයන් මත ඇතිවූ බලපෑම, බැංකු ක්‍රමයෙහි බැංකු විදේශීය වත්කම් හා අනෙකුත් ශීර්ෂ (ශුද්ධ) මගින් සීමා කරන ලදී. රුපියල් දශ ලක්ෂ 690 කින් බැංකු විදේශීය වත්කම් (ශුද්ධ) පහළ බැසීම හා රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,987 කින් අනෙකුත් ශීර්ෂ (ශුද්ධ) ඉහළ යාම ඒකාබද්ධ වීමෙන්, අනෙකුත් සාධක මගින් මූල්‍ය සමස්ථයන් මත ඇතිකළ ප්‍රසාරණාත්මක බලපෑම තරමක් දුරට සමහන් කිරීමට උපකාරී වූ අතර, M₂ වර්ධනය රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,587 කට හෙවත් සියයට 23 කට සීමා වූණි.

දේශීය ණය ප්‍රසාරණය වූ කලී, රජයට දුන් ශුද්ධ ණය සහ පෞද්ගලික අංශයට දුන් දළ ණය පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,817 කින් හා රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,447 කින් වැඩි වීමක සංයුක්ත ප්‍රතිඵලය විය. රජයට දෙන ලද ශුද්ධ ණයෙහි කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් වූයේ, මුළු බැංකු ණයෙන් රජයට දෙන ලද ණය කොටස 1980 දී සියයට 54 සිට 1981 දී සියයට 46 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටීමෙන් ප්‍රධාන වශයෙන් බැංකු ක්‍රමය වෙත රජයේ යැපීම අඩු වීමයි. මෙයට බොහෝ දුරට හේතු වූයේ රජය මගින් ආදායම් රැස්කිරීමේ ප්‍රයත්නයන් සහ වර්ෂයේ අවසාන භාගයේදී ඉයුරෝ මුදල් වෙළෙඳ පොලෙන් ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 75 ක ණයක් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමයි. 1980 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 7,123 හෙවත් සියයට 185 ක සැලකිය යුතු වැඩි වීමකට අනතුරුව වර්ෂය තුළදී මහ බැංකුවෙන් ගත් ණය වැඩි වූයේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,139 හෙවත් සියයට 29 කිනි. අනෙක්අතට, වෙළෙඳ බැංකු වලින් ගත් ණය 1980 අවසානයේදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 939 සිට 1981 අවසානයට රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,563 දක්වා සියයට 66 ක වැඩිවීමක් පිළිබිඹු කරමින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. වසරේ දෙවැනි භාගයේදී වෙළෙඳ බැංකු විසින් ද්විතීයික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් දැරීම් වැඩි වීම මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. විශේෂයෙන්ම අවසාන කාර්තුවේදී, ද්විතීයික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළට අතිරික්ත අරමුදල් හැරවීම කෙරෙහි බලපෑමේ වෙළෙඳ බැංකුවල ද්‍රවශීලතාවයෙහි වැඩි දියුණු වූ තත්ත්වයයි. 1980 දී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,147 හෙවත් සියයට 64 ක වැඩිවීම හා සසඳන කල 1981 දී රජයේ තැන්පතු හා මුදල් ශේෂ රුපියල් දශ ලක්ෂ 54 ක හෙවත් සියයට 2 ක අඩු වීමක් වාර්තා කළේය.

1980 දී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 5,234 හෙවත් සියයට 47 ක වඩා ඉහළ ප්‍රසාරණය හා සසඳන කල, සැලකිල්ලට භාජනය වන වර්ෂය තුළදී, පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද ණයෙහි රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,447 හෙවත් සියයට 27 ක සාමාන්‍ය ඉහළ යාමක් දක්නට ලැබුණි. ඉකුත් වසර හා සසඳනවිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 27 ක සුළු වැඩි වීමක් වාර්තා කළ සමුපකාර ආයතන හැරුන විට, අනෙකුත් අංශවල ණය ඉල්ලුම අඩු විය. වි අලෙවි මණ්ඩලය මගින් සහතික මිල ක්‍රමය යටතේ වි මිලදී ගැනීම 1981 දී තවදුරටත් අඩු වූ නිසා, වැඩි වූ ණය ගැනීම් ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ෂයේ අවසාන භාගයේ සමුපකාර ආයතනවල සිල්ලර වෙළෙඳ කටයුතු සඳහා විය. සහතික වි මිලදී ගැනීමේ ක්‍රමය සම්බන්ධයෙන් වූ තවත් වැදගත් ලක්ෂණයක් වූයේ වාර්ෂික කරුණු හේතුකොට ගෙන මැයි සහ ජූනි මාස තුළදී වි එක් රැස්කර තබා ගැනීමේ කටයුතු සඳහා මුදල් යෙදවීමයි.

1.36 සංඛ්‍යා සටහන

මූල්‍ය සමස්තයන්ගේ වෙනස්වීම් සහ ඊට තුඩුදුන් සාධක

(ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ)

ශීර්ෂයන්	1979 දෙසැම්බර්	1980 දෙසැම්බර්	1981 දෙසැම්බර්	1979/80 වෙනස		1980/81 වෙනස		
				ප්‍රමාණය	ප්‍රතිශතය	ප්‍රමාණය	ප්‍රතිශතය	
මූල්‍ය සමස්තයන්:								
1. මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල් ..	3,774.2	4,180.8	4,822.9	+ 406.6	+ 10.8	+ 642.0	+ 15.3	
2. මහජනයා සතු ඉල්ලුම් තැන්පතු ..	3,895.1	5,247.3	5,201.5	+ 1,352.2	+ 34.7	- 45.8	- 0.8	
පටු මුදල් සැපයුම (M ₁) ..	7,669.3	9,428.2	10,024.4	+ 1,758.8	+ 22.9	+ 596.2	+ 6.3	
3. මහජනයා සතු වෙළෙඳ බැංකු වෙතැති කාලීන හා ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු ..	7,388.3	10,432.0	14,422.5	+ 3,043.7	+ 41.2	+ 3,990.4	+ 38.2	
3.1 සමුපකාර ආයතන ..	257.7	315.4	334.5	+ 57.6	+ 22.3	+ 19.1	+ 6.0	
3.2 රාජ්‍ය සංස්ථා ..	1,491.9	2,036.0	2,768.4	+ 544.1	+ 36.5	+ 732.4	+ 35.9	
3.3 අනෙකුත් පෞද්ගලික ආයතන ..	5,638.7	8,080.6	11,319.6	+ 2,442.0	+ 43.3	+ 3,238.9	+ 40.0	
පුළුල් මුදල් සැපයුම (M ₂) ..	15,057.6	19,860.2	24,446.8	+ 4,802.6	+ 31.9	+ 4,586.6	+ 23.0	
තුඩුදුන් සාධක:								
1. දේශීය ණය ප්‍රසාරණය (DCE) ..	14,002.5	25,288.4	33,552.3	+ 11,285.9	+ 80.6	+ 8,263.9	+ 32.7	
1.1 රජයට දෙන ලද ඉද්ධ ණය ..	2,920.4	8,971.9	12,789.1	+ 6,051.4	+ 207.2	+ 3,817.2	+ 42.5	
1.1.1 රජයට දෙන ලද දළ ණය ..	4,706.2	11,904.6	15,667.4	+ 7,198.4	+ 152.9	+ 3,762.7	+ 31.6	
මහ බැංකුව විසින් ..	3,842.7	10,965.5	14,104.4	+ 7,122.8	+ 185.3	+ 3,138.9	+ 28.6	
වෙළෙඳ බැංකු විසින් ..	863.5	939.1	1,563.0	+ 75.6	+ 8.7	+ 623.8	+ 66.4	
1.1.2 රජයේ තැන්පතු හා මුදල් ශේෂ ..	- 1,785.8	- 2,932.7	- 2,878.3	- 1,147.0	- 64.2	+ 54.5	+ 1.8	
1.2 පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද දළ ණය ..	11,082.1	16,316.5	20,763.2	+ 5,234.4	+ 47.3	+ 4,446.7	+ 27.3	
1.2.1 සමුපකාර ආයතන(අ) ..	938.6	853.1	879.7	- 85.5	- 9.2	+ 26.6	+ 3.2	
1.2.2 රාජ්‍ය සංස්ථා ..	3,346.9	4,122.7	4,487.7	+ 775.8	+ 23.2	+ 364.9	+ 8.8	
1.2.3 අනෙකුත් පෞද්ගලික අංශයේ ගනුදෙනුකරුවන් ..	6,796.6	11,340.7	15,395.8	+ 4,544.1	+ 66.8	+ 4,055.1	+ 35.7	
2. බැංකු විදේශීය වත්කම් (ඉද්ධ) ..	6,807.6	3,630.7	2,940.3	- 3,176.9	- 46.7	- 690.4	- 19.0	
3. අනෙකුත් ශීර්ෂ (ඉද්ධ) ..	- 5,752.5	- 9,058.9	- 12,045.8	- 3,306.4	-	- 2,986.9	-	
3.1 මහ බැංකුවේ අනෙකුත් වගකීම් (ඉද්ධ) ..	- 3,825.1	- 6,058.9	- 7,615.5	- 2,233.8	-	- 1,556.6	-	
3.2 වෙළෙඳ බැංකුවල අනෙකුත් වගකීම් (ඉද්ධ) ..	- 2,069.4	- 2,832.2	- 4,288.0	- 762.8	-	- 1,455.8	-	
3.3 හුවමාරු වෙමින් පවත්නා ශේෂයන් සඳහා ගැලපීම් පුළුල් මුදල් සැපයුම (M ₂) ..	142.0	- 167.8	- 142.3	- 309.8	+ 25.5	+ 25.5	+ 23.0	
පුළුල් මුදල් සැපයුම (M ₂) ..	15,057.6	19,860.2	24,446.8	+ 4,802.6	+ 31.9	+ 4,586.6	+ 23.0	

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

සටහන: සලකුණු වලින් M₂ කෙරෙහි ඇති වූ බලපෑම දැක්වේ.

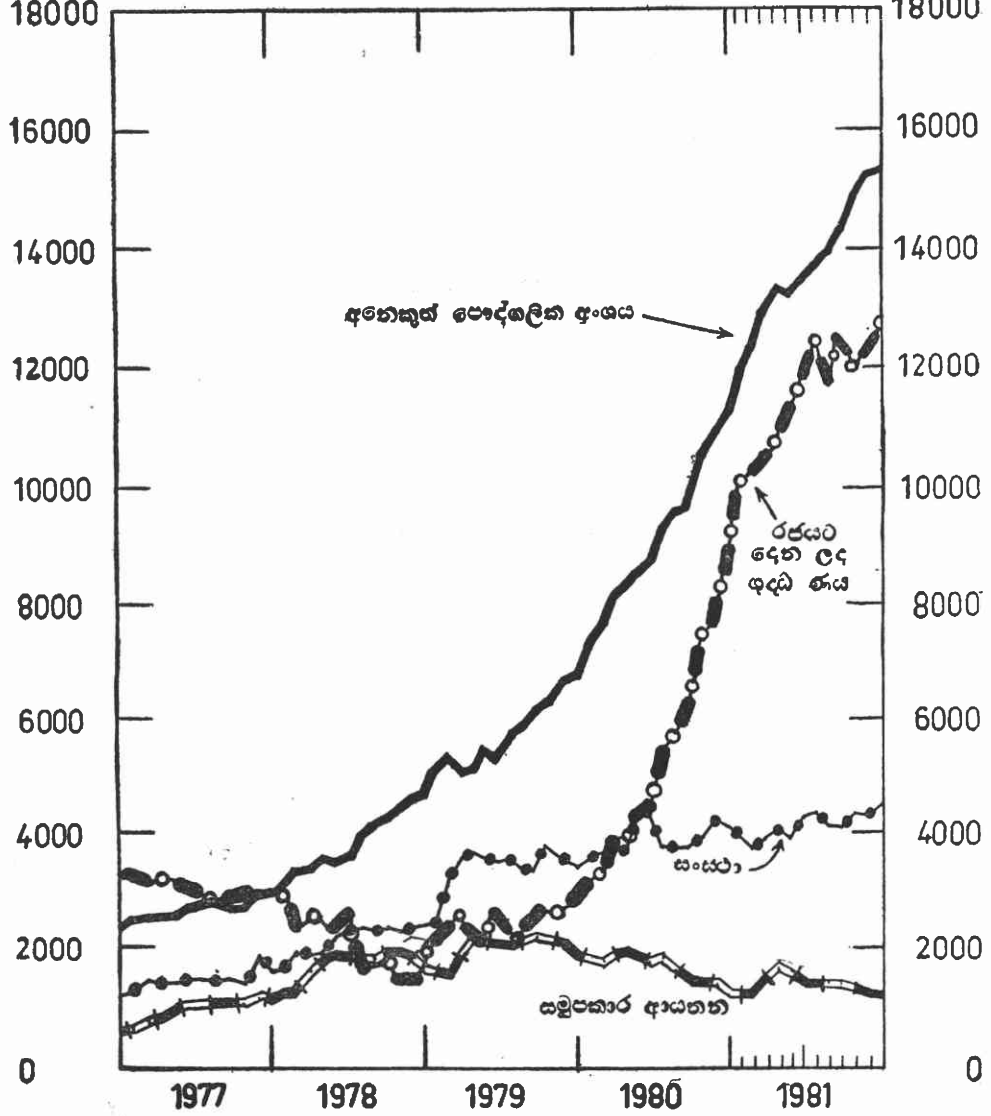
(අ) කල් පිරුණු බඩු තොග කුවීතාන්සි පියවා දමන තෙක් වී අලෙවි මණ්ඩලයෙහි අවිනිශ්චිත ශීඝ්‍රමෙහි රඳවා ඇති මුදල් සැකසීමේදී ගනිමින්, සමුපකාර ආයතනයන්ට දෙන ලද ණයවල ගැලපීම් කර ඇත. මෙම ගැලපීම් 1979, 1980 හා 1981 යන වර්ෂයන්හි අවසානය වනවිට පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 969.3, රුපියල් දශ ලක්ෂ 515.2 සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 414.2 ක් (තාවකාලික) විය.

දේශීය ණය

මාසිකව

රුපියල් දශලක්ෂ

රුපියල් දශලක්ෂ



රාජ්‍ය සංස්ථාවලට දුන් දළ ණය ප්‍රමාණය, 1980 දී වූ රටාවම අනුගමනය කරමින් සැලකිය යුතු තරම් සෙමින් වැඩි විය. ඉකුත් වසරේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 776 ක හෙවත් සියයට 23 ක වැඩිවීම හා සසඳන විට රාජ්‍ය සංස්ථා ලබා ගත් ණය වර්ෂය තුළදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 365 කින් හෙවත් සියයට 9 කින් වැඩි විය. 1980 මැද සිට බනිජතෙල් නීතිගත සංස්ථාව විදේශීය මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීම හේතුවෙන් බැංකු ණය සඳහා සංස්ථාවල ඉල්ලුම අඩු විය. එසේම ආනයනය අඩු වීම හේතුවෙන් ගෙන ප්‍රධාන වාණිජ සංස්ථාවල මූල්‍ය අවශ්‍යතා වසර තුළදී අඩු විය. තවද සාමාන්‍යයෙන් පාඩු විඳින ප්‍රධාන සංස්ථාවල මූල්‍ය පාලනය උසස් තත්ත්වයක තිබීම නිසාද, වසර තුළදී ණය සඳහා රාජ්‍ය සංස්ථාවල ඉල්ලුම අඩු විය.

අනෙකුත් පෞද්ගලික අංශයේ ගණුදෙනුකරුවන්ට (නියම පෞද්ගලික අංශයට) දුන් ණයෙහි වර්ධනය, 1980 දී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,544 හෙවත් සියයට 67 හා සසඳන විට 1981 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,055 ක් හෙවත් සියයට 36 ක් විය. පෞද්ගලික අංශයට දුන් ණය වලින් සැහෙන කොටසක්, වාණිජ අංශය විසින් ලබා ගත් අතර, විශේෂයෙන්ම එය, ආනයන හා අපනයන මූල්‍යකරණය සඳහා විය.

වසර මැදදී හඳුන්වා දෙන ලද මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිමය පියවරයන් ආර්ථිකයේ ණය ඉල්ලුම කෙරේ සෘජු බලපෑමක් ඇති කරන ලදී. අවුරුද්දේ මුල් භාගයේදී සියයට 20 ක් වූ දේශීය ණය ප්‍රසාරණය ඉන් පසු කාලයේදී සියයට 9 ක් දක්වා පහත වැටුණි. මේ හා සමාන රටාවක් අනුගමනය කරමින් පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද දළ ණය වර්ධනයද වර්ෂයේ මුල් භාගයේදී සියයට 14 ක්ව පැවත දෙවන භාගයේදී සියයට 10 දක්වා අඩු විය.

මූල්‍ය සමස්ථයන් මත සංකෝචනාත්මක බලපෑමක් ඇති කරමින්, බැංකු විදේශීය වත්කම් (ශුද්ධ) වසර තුළදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,940 කින් තවදුරටත් අඩු විය. දේශීය ණය ඉහළ යාමත්, විදේශීය වත්කම් පිටතට ගලා යාමත් අතර දක්නට ලැබුණු අන්තර් සම්බන්ධතාවය ඉකුත් වසර හා සසඳන විට මෙම වසර තුළදී අඩු වී ඇති බව දක්නට ලැබුණි. කෙසේ වුවද, සමාලෝචනයට භාජනය වන වසර තුළදී, බැංකු විදේශීය වත්කම් (ශුද්ධ) හි හැසිරීම අක්‍රමවත් බවක් පෙන්නුම් කළේය. පළමු කාර්තුවේදී පුළුල් උච්චාවචනයන්ට ලක්වූ බැංකු විදේශීය වත්කම් (ශුද්ධ), ඊලඟ මාස හතර තුළදී දිගටම අඩු විය. අගෝස්තු සිට නොවැම්බර් දක්වා එය රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,275 කින් ඉහළ ගිය නමුත්, දෙසැම්බර් මාසයේදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 347 කින් පහත වැටුණි. අගෝස්තු මාසයේදී, බැංකු විදේශීය වත්කම් (ශුද්ධ) හි, රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,185 ක සැහෙන වැඩි වීම ඉයුරෝ ණය මුදලෙහි කොටසක් උපයෝගී කර ගැනීම නිසා සිදු විය. සමස්ථයක් වශයෙන් 1981 දී බැංකු විදේශීය වත්කම් (ශුද්ධ) හි අඩුවීම, ගෙවුම් ශේෂයෙහි ඇතිවූ අවාසිදායක තත්ත්වය පිළිබිඹු කළේය.

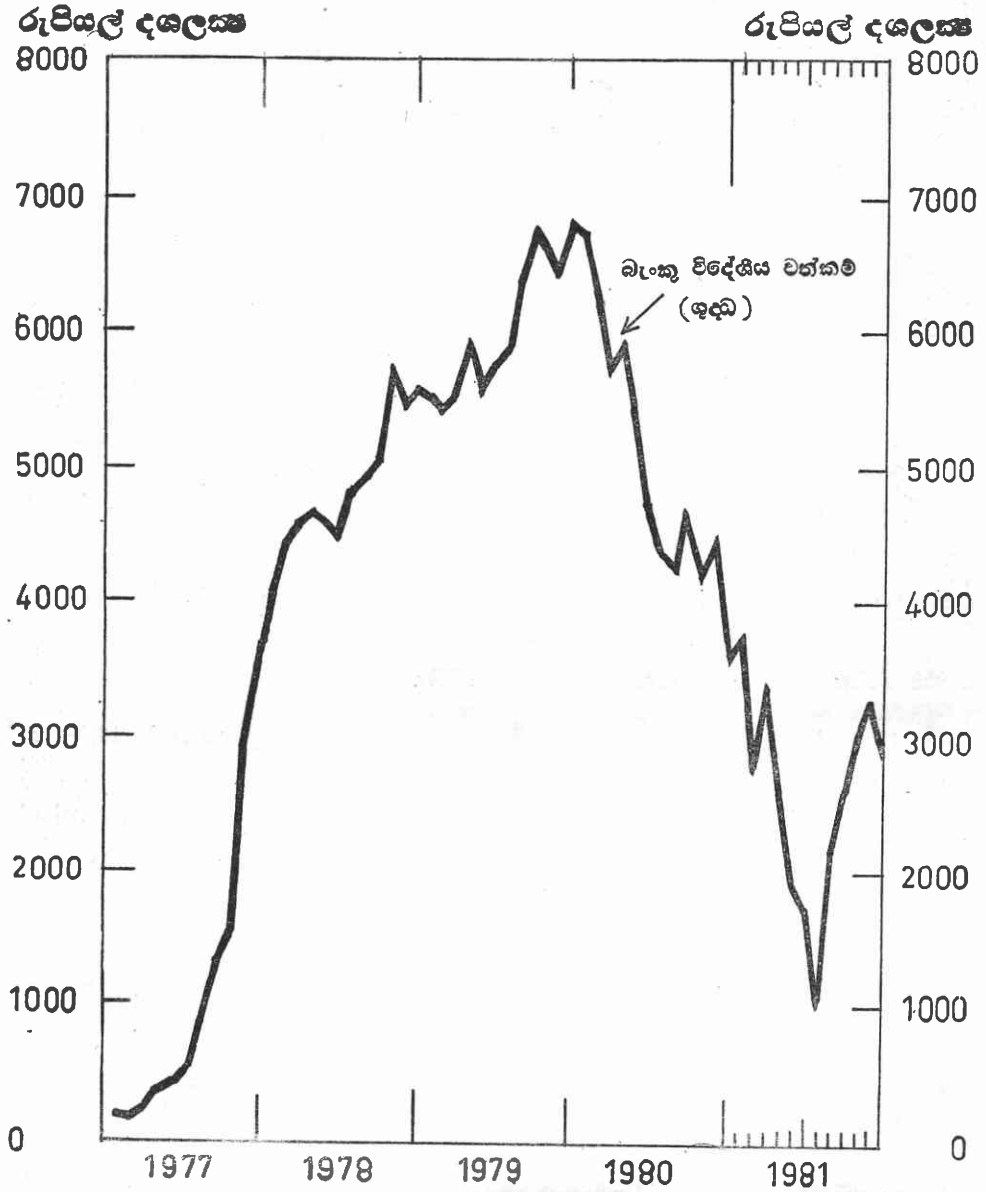
1980 වර්ෂයේදී මෙන්ම මෙම වසරේදීද, වෙළෙඳ හිඟය, රුපියල් දශ ලක්ෂ 16,192 ක ප්‍රමාණයකින් වැඩි විය. සේවා සහ පැවරුම් සඳහා ශුද්ධ ගලා ඒම් වෙළෙඳ හිඟයේ විශාල කොටසක් පියවීමට කිසිසේත්ම ප්‍රමාණවත් නොවූයෙන්, 1981 දී ජංගම ගිණුමේ හිඟය රුපියල් දශ ලක්ෂ 9,090 ක් විය. මෙයින් කොටසක් මූල්‍යමය නොවූ ප්‍රාග්ධන සංචලන හා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ සම්පත් වලින්ද, වෙළෙඳ බැංකු වලින් ණය ගැනීමෙන්ද පියවන ලදී. මෙම වර්ධනයන්, වර්ෂය තුළදී බැංකු ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 690 කින් පහත වැටීමකට හේතු වූහ.

වෙළෙඳ බැංකු කටයුතු

වෙළෙඳ බැංකු කටයුතුවල 1980 දී වූ කැපී පෙනුණ වර්ධනය 1981 තුළදීද එලෙසම පැවතුණි. තැන්පතු වල ඇති වූ සැලකිය යුතු වර්ධනය සහ දේශීය ණය ප්‍රසාරණයෙහි කැපී පෙනෙන පහත බැසීමද, වර්ෂය තුළදී වෙළෙඳ බැංකුවල අරමුදල් ලබා ගැනීමේ සහ උපයෝගී කරණය කෙරෙහි බලපෑ ප්‍රධාන සාධක විය. මෙම සාධකවල බලපෑම යටතේ, වෙළෙඳ බැංකුවල ද්‍රවශීලතාවයෙහි සැහෙන දියුණුවක් ඇති විය. අතින් අතට වැඩි දියුණු වූ ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය හේතුවෙන් වෙළෙඳ බැංකුවලට සිය අතිරික්ත අරමුදල් මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි කෙටි කාලීන ආයෝජනයන්හි යෙදවීමටත්, විශේෂයෙන්ම ඒකීන ණය මුදල් වෙළෙඳපොළ සහ ද්විතීයික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළෙහි යෙදවීමටත්, ඒ මගින් තම වත්කම් ව්‍යුහයෙහි තියුණු වෙනස්කම් අත්දැකීමටත් හැකි විය. 1980 අවසානයේදී, රුපියල් දශ ලක්ෂ 8 ක තරම් සුළු ප්‍රමාණයක් වූ වෙළෙඳ බැංකුවල භාණ්ඩාගාර බිල්පත් දැරීම 1981 අවසානය වන විට රුපියල් දශ ලක්ෂ 678 දක්වා වැඩි විය.

බැංකු විදේශීය වත්කම් (ශුද්ධ)

මහසිංහල



සමපත් අංශය ගත් කල වසර තුළදී, බැංකු ක්‍රමය තුළට තැන්පතු නොකඩවා ගලා ආ බව පෙනේ. මෙය ගත වූ වර්ෂ කිහිපය තුළ ආර්ථිකයේ දේශීය ණය ප්‍රසාරණය නිසා ඇති වූ ද්‍රවශීලතා වර්ධනයෙහි ප්‍රතිඵලයකි. මේ අතර සමහර වෙළෙඳ බැංකු විවිධ දිරි ගැන්වීමේ දීමනා දීම හා විවිධාංගකරණ වෙළෙඳපොළ උපකරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් තැන්පතු රැස් කිරීම සඳහා දැඩි උත්සාහයක යෙදුණි. වගකීම් ප්‍රමාණය පුළුල් වීම හේතුවෙන් මහ බැංකුව වෙනැති ශේෂ සහ ඒකීය මුදල් යන කෙටිකාලීන වත්කම් සාමාන්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා වැඩියෙන් ඉහළ යාමකට මහ පැදුණි. දිගුකාලීන තැන්පතු එක්රැස් කිරීමේ අදහසින්, රාජ්‍ය බැංකු දෙක විසින් විශේෂ ඉතිරි කිරීමේ ක්‍රමයන් හඳුන්වා දීම සමාලෝචනයට භාජනය වන වර්ෂය තුළ දක්නට ලැබුණු විශේෂ වර්ධනයකි. මෙමගින් ලබා ගත් සමපත් දිගුකාලීන ඒවා විටම අපේක්ෂා කෙරුණි. මෙය, මේ දක්වා අනුගමනය කළ කෙටිකාලීන තැන්පතු භාර ගැනීමේ එනම් අවුරුදු දෙකට අඩු තැන්පතු භාර ගැනීමේ සිරිතෙන් බැහැර වීමක් ලෙස සැලකිය හැකිය. අනෙක් අතට බැංකුවල දිගුකාලීන තැන්පතු මැදි සහ දිගුකාලීන ණය සැපයීම සඳහා යොදා ගැනීමට හැකියාවක් ලැබුණි. සමාලෝචනයට භාජනය වූ වර්ෂය තුළදී දක්නා ලද තවත් නවාංගයක් නම්, පළමුවෙන්ම ඇමෙරිකානු එක්ස්ප්‍රස් බැංකුව සහ ඉන්පසුව මැද පෙරදිග බැංකු සහ දේශීය බැංකුද නිකුත් කරන ලද තැන්පතු සහතික පත් ය.¹ 1981 වර්ෂයේ දෙසැම්බර් අවසානය වන විට, වෙළෙඳ බැංකු පහක් එකතුව රුපියල් දශ ලක්ෂ 77 ක ප්‍රමාණයක තැන්පතු සහතික පත් නිකුත් කර තිබුණි. තැන්පතු සහතික පහක් ගනුදෙනු කළ හැකි ලියවිල්ලක් නිසා, අයිතිකරුගේ රහස්‍ය භාවය ආරක්ෂා වන පරිදි එය කල් පිරීමට කලින් වෙනත් පාර්ශ්වයකට භාර දීමෙන් පමණක් විකිණිය හැකිය. තැන්පතු සහතික පත් ද්විතීයික වෙළෙඳපොළෙහි බලය ලත් වෙළෙඳුන් මගින් වට්ටම් කිරීමට හෝ මිලට ගැනීමට පුළුවන. වත්මන්හි මාස 3, මාස 4, මාස 6 සහ මාස 12 කදී කල් පිරෙන රුපියල් 100,000 ක වටිනාකමින් යුත් තැන්පතු සහතික පත් පමණක් නිකුත් කරනු ලබයි. ඒකීය මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි අනුපාතයන් වෙනස්වීම දෙසට පොලී අනුපාතික නැඹුරුව පැවතුණි. සමහර අවස්ථාවලදී සිය නම හෙළි කිරීමට අකමැති ඉතිරි කරන්නවුන් දිරි ගැන්වීම් වස්, පොලිය කලින්ම ගෙවනු ලැබේ. මෙම තැන්පතු සහතික ක්‍රමය වෙළෙඳ බැංකුවලට අරමුදල් ලබා ගැනීමේ නව මගක් වූ අතර සිය වගකීම් පරිපාලනය කිරීමේ උත්කාෂ්ඨ මාවතක් ද විය. එපමණක් නොව, 'කැසු සල්ලි' (ඉපයු ආකාරය අනාවරණය නොකළ මුදල්) වලින් වැඩි කොටසක් බැංකු ක්‍රමය තුළට ඇද ගැනීමට තැන්පතු සහතික පත් ක්‍රමය මහෝපකාරී විය.

පසුගිය වර්ෂයේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 7,948 ක වැඩිවීම හා සසඳන විට, වෙළෙඳ බැංකුවල මුළු සමපත් 1981 වර්ෂයේ දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 6,184 කින් ඉහළ ගියේය. ඉහතදී අත් දකින ලද පරිදිම සමපත් වර්ධනය කිරීමේ ප්‍රධාන මාර්ගය තැන්පතු ලබා ගැනීම විය. රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,845 ක ප්‍රමාණයකින් මුළු තැන්පතු වැඩි වීම, සමන්විත වූයේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,021 කින් වැඩි වූ කාලීන හා ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු වලට රුපියල් දශ ලක්ෂ 176 කින් ඉල්ලුම් තැන්පතු වල ඇති වූ අඩුවීම හිලව වීමෙනි. මෙයින් පිළිබිඹු වන්නේ, ආයෝජකයින් සිය මුදල් ඉල්ලුම් තැන්පතුවල යොදනවාට වඩා, පොළියක් ලැබෙන තැන්පතු වල යෙදවීමට වැඩි කැමැත්තක් දක්වන ලද බවයි. වෙළෙඳ බැංකුවල සමපත් පදනම; නොබදු ලාභ, සංචිත අරමුදල් සහ ගෙවා නිමි ප්‍රාග්ධනය රුපියල් දශ ලක්ෂ 996 කින් වැඩිවීම මගින්, තවදුරටත් ශක්තිමත් කෙරුණි. මූල්‍ය වගකීම් මගින් සමුච්චිත වූ සමපත්, රුපියල් දශ ලක්ෂ 647 කින් ඉහළ ගිය අනෙකුත් වගකීම් නිසා තවදුරටත් වර්ධනය විය. වර්ෂය තුළදී උපයන ලද පොලී සහ අවිනිශ්චිත ගිණුමේ ඇති ගෙවිය යුතු පොලී අනෙකුත් වගකීම් වැඩි වීමට හේතු විය.

1.37 සංඛ්‍යා සටහනෙහි වෙළෙඳ බැංකුවල සමපත්හි වෙනස්වීම් සහ ඒවා උපයෝගී කර ගත් ආකාරය (ඉද්ධ පදනමක් මත) දක්වයි. වර්ෂය තුළදී ද්විතීයික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළ කටයුතු හේතුකොට ගෙන, වෙළෙඳ බැංකුවල සමපත් වැඩි වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගන්නා ලෙසට, රාජ්‍ය අංශය නිරායාසයෙන්ම පත්විය. කෙසේ වුවද, ආනයන බිල්පත් ස්වරූපයෙන් ණයට ගැනීම් සහ රජයට දෙනලද අනෙකුත් කෙටිකාලීන ණය පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 34 කින් සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 73 කින් පහත වැටුණි.

1981 වර්ෂය තුළදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,377 ක ප්‍රමාණයකින් වර්ධනය වූ තැන්පතුවලට ප්‍රතිවිරුද්ධව, රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,056 ක ප්‍රමාණයක වෙළෙඳ බැංකු සමපත් පෞද්ගලික අංශයේ අනෙකුත් ගනු දෙනු කරුවන් විසින් ප්‍රයෝජනයට ගන්නා ලදී. මේ අනුව මෙම අංශය මගින් පාවිච්චි කරන ලද ඉද්ධ සමපත් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 679 ක් විය. මේ අතරතුර, රාජ්‍ය

1. තැන්පතු සහතික පහක් යනු එය නිකුත් කරන බැංකුවේ යම් මුදල් ප්‍රමාණයක් තැන්පත් කරන ලද බවට හා එය එම බැංකුවේ වගකීමක් බවට සහතික කිරීමේ කුච්ඡාන්දියකි. මෙම සහතික පහෙහි එයට අදාළ පොලී අනුපාතය හා කල් පිරීමේ දිනයද දක්වා ඇත.

සංස්ථා ඔවුන්ගේ ණය ගැනීම සහ තැන්පතු පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 365 කින් සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 564 කින් වැඩි කළේය. මේ නිසා, වෙළෙඳ බැංකුවලට මෙම අංශයෙන් ලැබුණු ශුද්ධ සම්පත් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 199 ක් විය.

1.37 සංඛ්‍යා සටහන

වෙළෙඳ බැංකු සම්පත් හා ඒවායේ උපයෝගීකරණයේ වෙනස්වීම්

රුපියල් දශ ලක්ෂ

අංශ	1978 අග/1979 අග	1979 අග/1980 අග	1980 අග/1981 අග
1. රජය ..	15.6	450.5	- 770.0
2. මහ බැංකුව ..	- 872.2	409.2	- 429.7
3. රාජ්‍ය සංස්ථා ..	302.6	448.6	198.6
4. සමුපකාර ආයතන(අ) ..	589.8	140.3	- 34.1
5. අනෙකුත් පෞද්ගලික ..	- 60.2	- 1,477.2	- 678.8
6. අන්තර් බැංකු ..	276.2	563.3	1,566.6
7. විදේශීය ..	- 252.1	- 534.7	147.7

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

සටහන- අඩුකිරීමේ සලකුණින් සම්පත්හි ශුද්ධ උපයෝගීකරණය දක්වේ.

(අ) කල් පිරුණු බඩු තොග කුචිතාන්සි පියවා දමන තෙක් වී අලෙවි මණ්ඩලයෙහි අවිනිශ්චිත ගිණුමෙහි රඳවා ඇති මුදල් සැළකිල්ලට ගනිමින්, සමුපකාර ආයතනයන්ට දෙනලද ණයවල ගැලපීම් කර ඇත. 1979, 1980 හා 1981 යන වර්ෂයන් සඳහා එම සංඛ්‍යාවල වෙනස්වීම්, පිළිවෙලින් රුපියල් දශලක්ෂ +672.4, රුපියල් දශලක්ෂ - 454.1 සහ රුපියල් දශලක්ෂ - 101 ක් වේ.

ද්‍රවශීලතාවය වැඩි දියුණු වීම හේතුකොට ගෙන, 1981 වර්ෂය අවසානය වනවිට දණ්ඩන පොලී අනුපාතිකය යටතේ ණය ගැනීම් වලින් ඇත් වීමට වෙළෙඳ බැංකුවලට හැකි විය. සාමාන්‍ය කටයුතු සඳහා වූ මහ බැංකු පහසුකම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 462 සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 108 දක්වා අඩු කරන ලද නමුත්, විවිධ ප්‍රතිමූල්‍ය ක්‍රමයන් යටතේ සපයන ලද පහසුකම් අඩු නොකෙරුණි. මේ අතර 1981 වර්ෂයේ ජුනි මාසයේ මැද සිට, වඩා වැඩි සංචිත අවශ්‍යතාවයන් නියම කිරීම ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙන්ම තැන්පතු වැඩිවීමද හේතුකොට ගෙනද මහ බැංකුව වෙනැති සංචිත රුපියල් දශ ලක්ෂ 686 කින් වැඩිවිය. මෙමගින්, වෙළෙඳ බැංකු වලින් මහ බැංකුව වෙතට සම්පත් ගලා යාමක් සිදු විය.

වෙළෙඳ බැංකුවල සම්පත් වර්ධනය සඳහා අන්තර් බැංකු අංශය සැලකිය යුතු ලෙස දියක විය. ප්‍රාග්ධනය සහ සංචිත රුපියල් දශ ලක්ෂ 996 කින් වැඩි වූ අතර, අනෙකුත් වත්කම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 747 කින් ඉහළ ගියේය. (වී අලෙවි මණ්ඩලයේ අවිනිශ්චිත ගිණුමෙහි මුදල් බවට පත් වීමට ඇති බඩු තොග කුචිතාන්සි ප්‍රමාණයට අදාළ ගැලපීම් කළ පසු). මේ අනුව ස්ථාවර සහ අනෙකුත් වත්කම් වැඩි වීමේ මාර්ගයෙන් බැංකු ක්‍රමය තුළින්ම රුපියල් දශ ලක්ෂ 288 ක ප්‍රමාණයක සම්පත් ප්‍රයෝජනයට ගන්නා ලදී.

වර්ෂයේ මැද භාගය වනවිට දක්නට ලැබුණු, ක්‍රම ක්‍රමයෙන් වැඩි දියුණු වූ ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය වර්ෂය තුළදී වූ තැන්පතු ගලා ඒම මගින් තවදුරටත් ශක්තිමත් කරන ලදී. 1981 වර්ෂය අවසානය වන විට, දණ්ඩන පොලී අනුපාතය යටතේ ණය ගැනීම් සම්පූර්ණයෙන්ම නැවැත්වූ අතර, බැංකු පොලී අනුපාතය යටතේ පවා ණය ගැනීම් හැකිතාක් අඩු කරන ලදී. 1980 අවසානයේදී සියයට 91 ක්ව පැවති ඉල්ලුම් තැන්පතු වලට වූ ද්‍රවශීල වත්කම්හි අනුපාතය, වෙළෙඳ බැංකුවල ශක්තිමත් ද්‍රවශීලතාවය හේතුකොටගෙන 1981 අවසානය වනවිට සියයට 110 දක්වා ඉහළ ගියේය. විමර්ශනයට භාජනය කරන වර්ෂය තුළදී, කෙටිකාලීන අරමුදල් සඳහා ඉල්ලුම් අඩු වීම හේතුකොටගෙන ඒක්ෂණ ණය මුදල් වෙළඳපොළෙහි පොලී අනුපාතිකය සියයට 19½ — 23 දක්වා වූ ඉහළම සීමාවේ සිට සියයට 15 — 18 සීමාව දක්වා පහත වැටුණි. මෙම තත්ත්වය තුළින් පොලී අනුපාතිකයේ වාසි යොයමින්, ඒක්ෂණ මුදල් වෙළඳපොළ සහ ද්විතියික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළඳපොළ අතර අරමුදල් එහා මෙහා යාමට මග පෑදුණි.

සම්ප්‍රදායික වෙළෙඳ බැංකු කටයුතුවලට සීමා වීමේ පුරුද්දෙන් වෙනස්ව යමින්, මෑත වර්ෂවලදී වෙළෙඳ බැංකු ඔවුන්ගේ කටයුතු වණික් බැංකු කටයුතු (merchant banking activities) කෙරෙහි ව්‍යාප්ත කරන ලදී. නමුත් 1981 ට පෙර මේ කටයුතු සීමාසහිත වූ අතර, ශ්‍රී ලංකාව වණික් බැංකු කටයුතු පිළිබඳව වැඩි අත්දැකීමක් ලබා නොතිබුණි. 1981 දී

ලංකා බැංකුව කළමනාකරන උපදේශක හා වණික් බැංකු අංශයක් ඇති කිරීමෙන් සිය වණික් බැංකු කටයුතු පුළුල් කරන ලදී. වණික් බැංකු කටයුතු පුළුල් කිරීම නිසා වෙළෙඳ බැංකුවලට සිය බැංකු කටයුතු විවිධාංගීකරණය කළ හැකි වන අතර විවිධ ආකාරයේ මූල්‍ය සේවාව සපයා දිය හැකි වෙයි.

බැංකු ශාඛා ව්‍යාප්තිය.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව පිහිටුවීමෙන් පසුව, ප්‍රථම වරට 1981 වර්ෂයේදී එහි බැංකු කටයුතු විමධ්‍යගත කරන ලදී. ප්‍රාදේශීය ආර්ථික කටයුතු වර්ධනය කිරීමේ අරමුණ ඇතිව මහ බැංකුව ප්‍රාදේශීය කාර්යාල විවෘත කිරීම ආරම්භ කළාය. පළමු ප්‍රාදේශීය ශාඛාව 1981 මාර්තු 29 වැනි දින, මාතරදී විවෘත කරන ලදී. මේ අතර, දිවයින පුරා බැංකු සේවාවන් සඳහා වූ ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා 1981 වර්ෂය තුළදී වෙළෙඳ බැංකුද නව ශාඛා 57 ක් විවෘත කරන ලදී. මෙම නව බැංකු ශාඛා, ලංකා බැංකුව විසින් විවෘත කළ නව ශාඛා 33 කින්ද, මහජන බැංකු ශාඛා 19 කින්ද, හැටන් නැෂනල් බැංකුවේ එක් ශාඛාවකින් සහ සීමාසහිත ලංකා වාණිජ බැංකුවේ එක් ශාඛාවකින් ද සමන්විත විය. ලංකා බැංකුව සිය දෙවන විදේශ ශාඛාව 1981 මැයි 7 වැනි දින මාලේහි, විවෘත කළාය. පසුගිය වර්ෂයේදී මෙන්ම ආරක්ෂණ හා ආර්ථික හේතූන් මත ලංකා බැංකුව විසින් සිය කෘෂි සේවා මධ්‍යස්ථාන ශාඛා 23 ක් ප්‍රතිස්ථාපන ගත කරන ලදී. මේ අනුව වර්ෂය අවසාන වන විට, ලංකා බැංකුවෙහි ප්‍රතිස්ථාපන ගත කරන ලද මුළු ශාඛා ගණන 287 ක් විය.

ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව ද නව ශාඛා තුනක් විවෘත කළෙන් වසර අවසානයේදී එහි මුළු ශාඛා ගණන 45 ක් බවට පත් විය.

ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය වෙළෙඳ බැංකු ශාඛා පිහිටුවීමට, රජයෙන් කෙරුණු ඉල්ලීමට අනුකූලතාවය දක්වමින් වශයෙන් 1981 වර්ෂයේදී තවත් විදේශීය බැංකු ශාඛා 3 ක් විවෘත කරන ලදී. ඒවා නම් සීමාසහිත ඩුබායි බැංකුව, සීමාසහිත යුනියන් බැන්ක් ඔෆ් මිඩ්ල් ඊස්ට් සහ ඇමසටර්ඩෑම් රොටර්ඩෑම් බැංකුව එන්. ඩී. (ඇමරෝ බැන්ක්) වේ. මෙම නව ශාඛා තුන විවෘත කිරීමත් සමග, රට තුළ ක්‍රියාත්මක වූ විදේශීය වෙළෙඳ බැංකු ගණන 20 ක් විය. විදේශීය බැංකු ශ්‍රී ලංකාවෙහි ශාඛා පිහිටුවීම සම්බන්ධයෙන්, රට තුළට ගෙන එනු ලබන ආරම්භක කාරක ප්‍රාග්ධනය පිළිබඳව සමහර වෙනස්කම් ඇති කරන ලදී. මුල් කාලයේදී බැංකුවලට සිය ආරම්භක කාරක ප්‍රාග්ධනය වශයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 10 ක් ඒමට අවශ්‍ය විය. 1981 වර්ෂය තුළදී මෙම ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 50 ක් දක්වා වැඩි කරන ලදී. බැංකුවෙහි කාරක ප්‍රාග්ධනය ලෙස රුපියල් දශලක්ෂ 20 ක් පමණක් තබා ගැනීමට අවසර දුන් අතර, ඉතිරිය මහ බැංකුවේ පොලී ඉපයෙන ගිණුමක තැන්පත් කරන ලෙස නියම කරන ලදී. නව විදේශීය බැංකු තුන පිහිටුවීමත් සමඟම, 1981 වර්ෂය අවසානයට රට තුළ ක්‍රියාත්මක වූ මුළු වෙළෙඳ බැංකු සංඛ්‍යාව 24 ක් බවට පත්විය.

දේශීය බැංකු විසින් ශාඛා කාර්යාල ප්‍රසාරණය කිරීමත්, විදේශීය බැංකු පැමිණීමත් නිසා, රටෙහි බැංකු සේවාවන් තවදුරටත් පුළුල් විය. වර්ෂය තුළදී ජනතාව විසින් ව්‍යවහාර මුදල් තබා ගැනීමට වඩා ඒවා තැන්පතු ස්වරූපයෙන් තබා ගැනීමට වැඩි කැමැත්තක් දක්වීම මගින් මෙම තත්ත්වය තවදුරටත් සනාථ වෙයි. 1980 වසරේ සංසරණයෙහි පැවති මුදල්වල වූ සියයට 16 ක වර්ධනය සමග සසඳන කල 1981 දී එය වර්ධනය වූයේ සියයට 13 කිනි. එසේම, ශාඛා පුළුල් වීම සහ තැන්පතු සහතිකපත් වැනි නව උපකරණයන් මුදල් වෙළෙඳ පොලට හඳුන්වා දීම මගින් ආයතනික නොවන අංශයන්හි මුදල් වලින් කොටසක් බැංකු ක්‍රමයට ඇද ගන්නා ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ එතෙර බැංකු කටයුතු මධ්‍යස්ථානයක් ඇති කිරීමේ අරමුණින් හඳුන්වා දෙනු ලැබූ විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ක්‍රමය, 1981 වර්ෂයේදී කැපී පෙනෙන සාර්ථකත්වයක් පෙන්නුම් කළේය. මෙම කටයුතුවල යෙදී සිටි මුළු විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකක සංඛ්‍යාව, 1980 අවසානයට වූ 18 සිට 1981 අවසානය වන විට 23 දක්වා වර්ධනය විය. එසේම 1980 අවසානයට වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,796 ක්ව පැවතීමේ ඒකකයන්හි මුළු වත්කම් සහ වගකීම් 1981 අවසානය වන විට, රුපියල් දශ ලක්ෂ 7,516 දක්වා වැඩි විය. රජය විසින් යුරෝ මුදල් වෙළෙඳ පොළෙහි ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 75 ක ඒකාබද්ධ ණය මුදලක් ලබා ගැනීමේදී විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකකයන්හි සහභාගිත්වය මගින් ශ්‍රී ලංකාවෙහි එතෙර බැංකු කටයුතුවල ඇති වී තිබෙන වර්ධනය හුවා දක්වයි.

පොලී අනුපාතික

1980 දී හඳුන්වා දෙන ලැබූ ඉහළ පොලී අනුපාතිකයන්, 1981 වර්ෂයේ වැඩි කාලයක් තුළදීද නොවෙනස්ව පැවතුණි. මහ බැංකුව විසින් වෙළෙඳබැංකුවලට දෙන ණය පහසුකම් ප්‍රමාණය අඩු කිරීම සහ 1981 අගෝස්තු 17 දින සිට බැංකු පොලී අනුපාතිකය වර්ෂයකට සියයට 12 සිට 14 දක්වා වැඩි කිරීම, මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි කෙටි කාලීන පොලී අනුපාතික කෙරෙහි බලපාන ලදී. මේ සමඟම දණ්ඩන පොලී අනුපාතික ව්‍යුහය වර්ෂයකට සියයට 20-30 දක්වා වූ පරතරයක සිට වර්ෂයකට සියයට 21-30 දක්වා වෙනස් කරන ලදී. බැංකු පොලී අනුපාතිකය හා දණ්ඩන පොලී අනුපාතික වැඩි කිරීම, මුදල් ප්‍රතිපත්තියෙහි දෘඪතාවයක් පෙන්නුම් කළ අතර, ඒ හේතුවෙන් මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි කෙටි කාලීන පොලී අනුපාතිකයන් ඉහළ නැගුණි.

ඒක්ෂණ මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි පොලී අනුපාතික සියයට 11½-13 පරතරයක සිට වර්ෂය මැද වන විට සියයට 19½-23 අතර පරතරයකට ඉහළ නැගුණි. බැංකු පොලී අනුපාතිකය සහ දණ්ඩන පොලී අනුපාතිකය ඉහළ දැමීම, මහ බැංකුව බැංකු පොලී අනුපාතිකය යටතේ වෙළෙඳ බැංකුවලට දෙනු ලබන ණය ප්‍රමාණය අඩු කිරීම හා ඒක්ෂණ මුදල් වෙළෙඳ පොළෙහි ඉහළ පොලී අනුපාතිකයන්ද හේතුකොට ගෙන, සමහර වෙළෙඳ බැංකුවල අරමුදල් පිරිවැය වැඩි වූ හෙයින් එම බැංකු සමහර අංශවලට, ණය දීමේ පොලී අනුපාතිකයන් සියයට 2 සිට සියයට 5 අතර ප්‍රතිශතයකින් වැඩි කරන ලදී. සමහර බැංකු ණය දීමේ පොලී අනුපාතිකයන් වැඩි නොකළ නමුත්, අත්‍යවශ්‍ය නොවූ සහ ප්‍රමුඛත්වයක් නොදක්වන අංශයන්ට අනුමත කරන අත්තිකාරම් සඳහා විශේෂිත පොලී අනුපාතික අය කළේය.

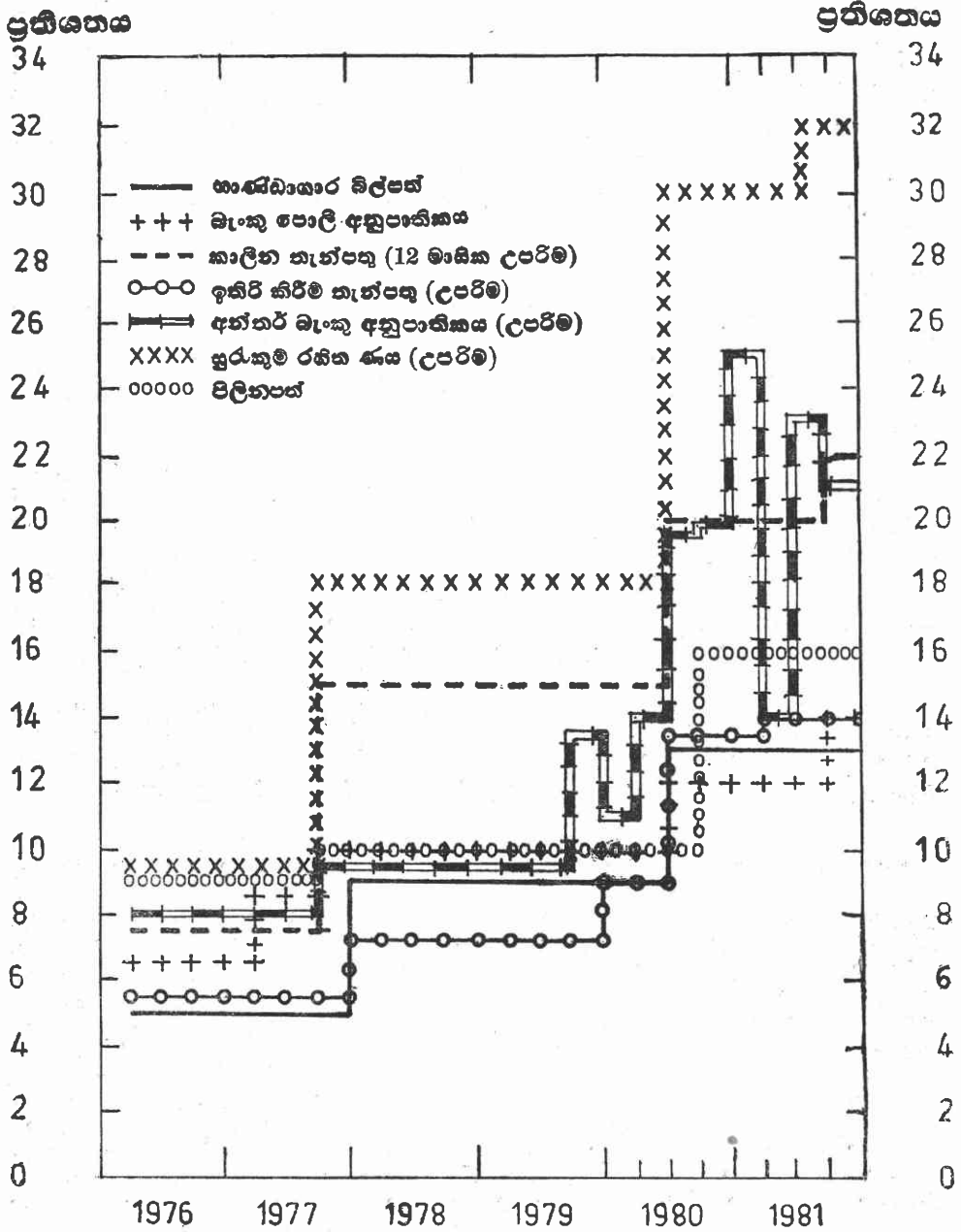
පොලී අනුපාතික ඉහළ දැමීමට අමතරව, මහ බැංකුව මුල් වරට ද්විතීයික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළ මගින් විවෘත වෙළෙඳපොළ කටයුතු සඳහා පොලී අනුපාතික උපකරණය භාවිතා කරන ලදී. 1981 අප්‍රේල් 21 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි මහ බැංකුව විසින් ද්විතීයික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළෙහි ප්‍රති විකිණුම් ආරම්භ කළ අතර, ආරම්භයේදී ද්විතීයික බිල්පත් මත වූ පොලී අනුපාතිකයන් සියයට 15 සිට සියයට 16.5 අතර පැවතුණි. ඒක්ෂණ මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි කෙටි කාලීන පොලී අනුපාතිකයන් වෙනස් වීමහිදී වෙළෙඳ බැංකුවල අතිරික්ත අරමුදල් ඒක්ෂණ මුදල් වෙළෙඳපොළ හා ද්විතීයික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳ පොළ අතර, මාරු කිරීමට හැකි වූ අතර, එවැනි අන්තර් ප්‍රේෂණ මගින් පොලී අනුපාතික වාසිද අත්කර ගත හැකි විය. විශේෂයෙන්ම, කුන්වන කාර්තුවේදී, වෙළෙඳ බැංකුවල ද්‍රවශීලතාවය වැඩි දියුණු වීම නිසා අතිරික්ත අරමුදල්, බිල්පත් වෙළෙඳපොළට ඇදීයාමෙන් වර්ෂය අවසානය වන විට ද්විතීයික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළෙහි පොලී අනුපාතය සියයට 15-15½ ප්‍රමාණයකට පහත වැටුණි.

ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව වැඩි පොලී අනුපාතික ක්‍රියාත්මක කළ 1977 වර්ෂයේදී මෙන් නොව, මහ බැංකු පොලී අනුපාතිකය වැඩි කිරීම හේතුකොට ගෙන තැන්පතු අනුපාත ඉහළ යාමක් සිදු නොවීම 1981 වර්ෂයේ පොලී අනුපාතික ප්‍රතිපත්තියේ කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් විය. කෙසේ වුවද, සමහර වෙළෙඳ බැංකු; විශේෂයෙන් අළුතින් ආරම්භ කරන ලද විදේශීය බැංකු, තැන්පතු ඇද ගැනීම සඳහා ඉහළ තැන්පතු අනුපාතිකයන් පිරිනමන ලදී. වෙළෙඳ බැංකු මෙතෙක් කරන ලද ආකාරයටම ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව ද 1981 අප්‍රේල් 22 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි වර්ෂයකට සියයට 22 පොලී අනුපාතිකයට මාස 24 ස්ථිර තැන්පතු බාර ගැනීම ආරම්භ කරන ලදී.

1981 වර්ෂයේ මැද භාගයේ සිට බලපාන පරිදි සමහර වෙළෙඳ බැංකු ඔවුන්ගේ ණය දීමේ පොලී අනුපාතික ඉහළ නැංවීය. ගෙවල් ඉදි කිරීම සඳහා අනුමත කරන ලද අත්තිකාරම් සඳහා පොලීය සියයට 13-25 පරතරයක සිට සියයට 14-26½ පරතරයකට වැඩි කළ අතර, අනෙකුත් ඉදි කිරීම් අවශ්‍යතා සඳහා අය කරන පොලීය සියයට 14-27 අතර පරතරයක සිට සියයට 16-30 අතර පරතරයක් දක්වා ඉහළ දමන ලදී. වෙළෙඳ කටයුතු වෙනුවෙන් දෙන ලද ණය සඳහා අය කළ පොලීය සියයට 18-26 පරතරයක සිට සියයට 18-30 පරතරයකට ඉහළ ගියේය. මේ අතර, කුඩා සහ මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ කර්මාන්ත සඳහා අත්තිකාරම්වලට අය කළ වැඩිම සහ අඩුම පොලීය සියයට 15-25 පරතරයක සිට සියයට 15-27 පරතරයකට ඉහළ නැගුණි. ආනයන කටයුතු වෙනුවෙන් දෙන ලද අත්තිකාරම් සඳහා වූ පොලී අනුපාතික සියයට 16½-30 පරතරයක සිට සියයට 16½-32 පරතරයක් දක්වා ඉහළ නැගුන අතර, සමහර ආනයන සඳහා අය කළ පොලී අනුපාතික ප්‍රතිශත 8 කින් පමණ ඉහළ නැගුණි. කුලී පිට ගැනුම් කටයුතු සඳහා අය කළ පොලීය සියයට 14-24 පරතරයක සිට සියයට 16-28 පරතරයකට වැඩි විය. ප්‍රවාහන කටයුතු සහ සංචාරක ව්‍යාපාරය සඳහා දෙන ලද අත්තිකාරම් මත අවම පොලී අනුපාතිකය ප්‍රතිශත එකකින් පමණ වැඩි වී සියයට 20-27 පරතරයකට පත් වූණි. කෙසේ වුවද, මහ බැංකුව

පොලී අනුපාතික

කාර්තු අවසානයට පැවති සංඛ්‍යා



ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

සියයට 12 ක සහනදැයි අනුපාතිකයක් මත අපනයන ප්‍රති මූල්‍ය ණය පහසුකම් සැපයීම දිගටම පවත්වාගෙන ගිය නිසා වෙළෙඳ බැංකු එම ප්‍රතිමූල්‍ය පහසුකම් යටතේ දෙන ලද ණය සඳහා ඉහළම පොලී අනුපාතය සියයට 16 වූ අතර, ප්‍රතිමූල්‍ය කටයුතු වලින් බාහිර අපනයන ණය සඳහා වූ පොලී අනුපාතය සියයට 16-25 අතර පැවතුණි.

ජාතික සංවර්ධන බැංකුව හා ජාතික නිවාස දෙපාර්තමේන්තුව හැර අනෙකුත් දිගු කාලීන ණය දෙන ආයතනවල පොලී අනුපාතිකයන් 1981 දී වෙනස් විය. සංවර්ධන මූල්‍ය සංස්ථාව සහ ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව සිය අවම පොලී අනුපාතිකයන් ඉහළ දැමූ අතර, රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුව සිය පොලී අනුපාතිකය සියයට 5-20 අතර පරතරයක සිට සියයට 12-24 පරතරයක් දක්වා ඉහළ නැංවූ ලදී. මේ අතර, මහ බැංකුවේ මැදි සහ දිගුකාලීන ණය අරමුදලෙහි ප්‍රතිමූල්‍ය ණය සඳහා වූ පොලී අනුපාතය වර්ෂය අවසාන වන විට සියයට, 8½-13 ලෙස නොවෙනස්ව පැවතුණි. වර්ෂය තුළදී ගන්නා ලද මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිමය පියවරයන් හේතුවෙන් ගෙන ඉහළ නැගුණු ණය දීමේ අනුපාතිකයන් නිසා පෞද්ගලික අංශය වෙළෙඳ බැංකු ණය ලබා ගැනීමේදී විශේෂයෙන් ආනයන කටයුතු සඳහා ණය ගැනීමේදී වඩාත් සැලකිලිමත් වූ බවක් පෙනේ.

මහ බැංකු කටයුතු

1981 වර්ෂයේදී මහ බැංකුවේ මුළු වත්කම්/වගකීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,520 කින් හෙවත් සියයට 20 කින් ඉහළ නැගුණි. සැසඳීමේදී පසුගිය වසරේ මෙම වැඩිවීම රුපියල් දශ ලක්ෂ 5,996 හෙවත් සියයට 36 ක් විය. 1980 වසරේ අත්දකිනු ලැබූ පරිදි වත්කම්හි වර්ධනය මුළුමනින්ම දේශීය වත්කම්හි වූ අතර, 1981 දී එය ඊට ප්‍රතිවිරුද්ධව යමින් දේශීය හා විදේශීය වත්කම් දෙවර්ගයම එක හා සමානව වත්කම්හි වර්ධනයට දයක විය.

මහ බැංකුවේ ජාත්‍යන්තර සංචිතය 1980 වර්ෂයේදී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,556 ක අඩු වීමකට ප්‍රතිවිරුද්ධව, රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,262 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. ගෙවුම් ශේෂයෙහි සමස්ථ හිඟයක් තිබියදීත්, ජාත්‍යන්තර සංචිතය වර්ධනය වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ වර්ෂය තුළදී ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන් ලැබූ ආධාර වැඩි වීමයි. විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් ස්වරූපයෙන් ලබාගත් පහසුකම්, දීර්ඝ කරන ලද අරමුදල් පහසුකම්, වන්දි මූල්‍ය ණය පහසුකම් සහ සංචිත ශ්‍රේණියේ හැර ගැනීම් එසේ ලබාගත් පහසුකම් වෙති. 1981 වර්ෂයේ අවසාන භාගයේදී ඉයුරෝ මුදල් ණය ගැනීම් හේතුවෙන් එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 75 (වි.ගැ.හි. දශ ලක්ෂ 66.5) ප්‍රමාණයකින් ජාත්‍යන්තර සංචිතය තවදුරටත් වැඩිවිය.

1981 වර්ෂය තුළදී මහ බැංකුවේ දේශීය වත්කම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,258 කින් ඉහළ ගියේය. වෙළෙඳ බැංකුවල ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය වැඩි දියුණු වීම පිළිබිඹු කරමින් පසුගිය වර්ෂයේදී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 476 ක ඉතා නියුණු වර්ධනයට ප්‍රතිවිරුද්ධව අනෙකුත් අයට දෙන ලද ණය සහ අත්තිකාරම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 284 කින් පමණක් ඉහළ නැගුණි.

දේශීය වත්කම් ඉහළ යාමෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක්, රජයේ සහ රජය සහතික කළ සුරැකුම් පත් රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,230 කින් වර්ධනය වීමෙහි පිළිබිඹු විය. මෙයින් පෙනී යන්නේ රජය, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මගින් මහ බැංකු සම්පත් භාවිතා කිරීමයි. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව තමා වෙනුවට භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ද්විතියික බිල්පත් වෙළඳපොළෙහි අලෙවි කරන ලදී. මේ අතරතුර, රජයට දෙන ලද තාවකාලික අත්තිකාරම්හි රුපියල් දශ ලක්ෂ 91 ක අඩුවීමක් වාර්තා විය. අනෙක් අතට, ප්‍රධාන වශයෙන් ආසියානු නිෂ්පාදන සංගමයේ ශේෂය රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,786 ප්‍රමාණයකින් අඩුවීම හේතුවෙන් ගෙන, අනෙකුත් වත්කම් හා ගිණුම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,166 කින් පහත වැටුණි. මෙය බොහෝ දුරට 1981 වර්ෂයේදී ආසියානු නිෂ්පාදන සංගමයේ කටයුතු එක් එක් වෙළෙඳ බැංකුවලට පවරා දීමේ ප්‍රතිඵලයක් විය.

වගකීම් අංශය ගත් කල, 1980 වර්ෂයේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 688 ක හෙවත් සියයට 16 ක වැඩිවීම හා සසඳන විට බැංකුවේ ව්‍යවහාර මුදල් නිකුතුව 1981 වර්ෂයේදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 634 කින් හෙවත් සියයට 13 කින් ඉහළ නැගුණි. මේ අතර, තැන්පතු වගකීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,628 කින් වැඩි විය. බැංකුවේ විදේශීය වගකීම් වැඩි කිරීමට හේතු වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,977 ක් වූ විශාල ප්‍රමාණයක් ජාත්‍යන්තර ආයතනයන්හි තැන්පතු වලින් පිළිබිඹු විය. මෙම වැඩිවීම සලකා බැලිය යුත්තේ ප්‍රධාන වශයෙන්ම ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල මගින් වැඩිපුර ආධාර සැපයීමත්, ඉයුරෝ මුදල් වෙළඳපොළෙන් රජය ණයට ගැනීමත් හේතු කොට ගෙන ඇති වූ දළ ජාත්‍යන්තර සංචිතයේ වර්ධනයක් සමගයි. මේ අතර බැංකුවේ අනෙකුත් වගකීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 419 කින් ඉහළ නැගුණි. අනෙකුත් වගකීම් අතර, ප්‍රධාන

වශයෙන්ම විදේශීය ආයෝජනයන්හි ලාභ සහ හාණ්ඩාගාර බිල්පත්හි මුදල් යෙදවීම නිසා රජයෙන් ලැබුණු පොලී හේතුකොට ගෙන වර්ෂය තුළදී ලැබුණු පොලීහි පැහැදිලි වැඩිවීමක් පෙන්වුම් කළේය. මැදි සහ දිගු කාලීන ණය අරමුදලේ සම්පත්, වර්ෂය තුළදී වැඩි නොකෙරුණි. කෙසේ වුවද, ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන වර්ධනය සහ/හෝ සංවර්ධනය සඳහා රාජ්‍ය සංස්ථාවන් විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන වැඩ පිළිවෙලවල් සඳහා ලබා ගන්නා ණය ද ඇතුළත් වන පරිද්දෙන් ප්‍රතිමූල්‍ය පහසුකම් පුළුල් කරන ලදී.

ජාතික ණය සැලසුම.

ශ්‍රී ලංකාවේ පළමු වතාවට, රාජ්‍ය සංස්ථාද ඇතුළුව වෙළෙඳ බැංකුවල පුද්ගලික අංශයට ණය දීම ඇතුළත් වන පරිදි, මහ බැංකුව විසින් 1981 වර්ෂය සඳහා ජාතික ණය සැලසුමක් හඳුන්වා දෙන ලදී. වෙළෙඳ බැංකු ණය වලින් වැඩි කොටසක් පෞද්ගලික අංශය විසින් ලබා ගන්නා නිසා මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය සකස් කිරීමේදීත්, ණය වර්ධනය පිරික්සීමේදීත් සහ ආර්ථිකයේ ප්‍රමුඛ අංශ සඳහා ප්‍රමාණවත් ණය පහසුකම් ගලා යාම සහතික කිරීමේදීත්, පෞද්ගලික අංශයන්ට දෙනු ලබන ණය කල්තියා සැලසුම් කිරීම වැදගත් වේ.

වෙළෙඳ බැංකු සමඟ පැවැත්වූ සාකච්ඡා වාර ගණනකට පසුව ණය සඳහා ඉල්ලුම හා සැපයුම ඇස්තමේන්තු කරන ලදී. තවද, සාර්ව සමස්ථයන්ගේ වර්ධනය පදනම් කරගෙන ආර්ථිකය විසින් අනුදක්නා මට්ටමක වෙළෙඳ බැංකු ණය සීමා කිරීමටද ප්‍රයත්නයන් දරන ලදී. පෞද්ගලික අංශයට දෙන දළ ණය, ඉකුත් වසරට වඩා සියයට 25 ක වැඩි වීමක් දක්වමින් 1981 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 21,000 ක් ලෙස සැලසුම මගින් ඇස්තමේන්තු කොට ඇත. කාර්මික, කෘෂිකාර්මික හා සංචාරක ව්‍යාපාරය, සැලසුම මගින් මූලිකත්වය දිය යුතු අංශ ලෙස හඳුනාගෙන ඒ සඳහා විශේෂ අවධානය යොමු කරනු ලැබීය. වසර අවසානය වන විට, මුළු ණය ප්‍රමාණයෙන් කෘෂිකාර්මය සඳහා දෙන ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,010 හෙවත් සියයට 19 ලෙස ඇස්තමේන්තු කරන ලදී. කාර්මික හා අපනයනයන්ට අදාළ කොටස් පිළිවෙලින් සියයට 19 හා සියයට 17 ලෙස තක්සේරු කොට ඇත.

ණය සැලසුමෙහි මූලිකව ඇස්තමේන්තු වලින් දක්වූ පරිද්දෙන් පෞද්ගලික අංශයට දෙන ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 21,000 මට්ටමේ පවත්වා ගැනීමට හැකිවී ඇති බව වෙළෙඳ බැංකු මගින් පෞද්ගලික අංශයට දෙන ණය සම්බන්ධයෙන් ඇති දත්ත මගින් පෙන්වුම් කෙරේ. 1982 සඳහා වඩා විස්තරාත්මක ණය සැලසුමක් සැකසීමට සහ පැන නගින මූල්‍ය, ගෙවුම් ශේෂ හා අයවැය කටයුතු සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් මූල්‍ය සමස්ථයන් විවරණය කිරීම කාර්තුමය පදනමක් මත සිදු කිරීම සඳහා වෙළෙඳ බැංකු සමඟ සංවාදයක් පැවැත්වීම වසරේ අවසාන කාර්තුවේදී මහ බැංකුවේ මූලිකත්වය ඇතිව ආරම්භ කරන්නට යෙදුණි.

මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති.

1981 වර්ෂයේදී මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තින් හසුරුවන ලද්දේ වර්ෂයේ පළමුවන කාර්තුවේදී දක්නට ලැබුණු ණය මුදල්වල නියුණු වර්ධනය සහ මිළ උද්ධමන අනුපාතය සිසු ලෙස ඉහළ යාමේ පසුබිමක් මධ්‍යයේය. ප්‍රතිපත්තිය උපකරණයන් ප්‍රධාන වශයෙන්ම ක්‍රියාත්මක කරවන ලද්දේ දේශීය මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙහි කාර්යයන් මගිනි. 1980 වර්ෂයේදී හඳුන්වා දෙන ලද ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාදාමයන් 1981 වර්ෂය තුළදී ක්‍රියාත්මකව පැවතුනු අතර, ඒවා තවදුරටත් වැඩි දියුණු කරන ලදී. අපනයන ණය සඳහා ඇති ඉල්ලුම ඉහළ යාම නිසා, වෙළෙඳ බැංකු සඳහා තවදුරටත් සහන සැලසීම සහ අපනයන වෙළෙඳාම දිරි ගැන්වීම උදෙසා, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 1981 ජනවාරි මස 1 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි, අපනයන ප්‍රතිමූල්‍ය ණය පහසුකම් තවදුරටත් වැඩි කරන ලදී. මේ අනුව බැංකු පොලී අනුපාතිකය යටතේ දෙනු ලබන, රුපියල් දශ ලක්ෂ 230 ක්ව පැවති ප්‍රතිමූල්‍ය පහසුකම රුපියල් දශ ලක්ෂ 530 දක්වා වැඩි කරන ලද අතර, එය 1981 මාර්තු මස අවසානයට සහ ජූනි මස අවසානයට වෙළෙඳ බැංකුවල පැවති නොපියවන ලද අපනයන ණය පදනම් කරගෙන වෙළෙඳ බැංකු වලට හිමි කොටස වෙන් කරන ලදී. මේ සමගම බැංකු පොලී අනුපාතිකය යටතේ වෙළෙඳ බැංකුවලට දෙන ලද සාමාන්‍ය ණය පහසුකම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 473 සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 462 දක්වා අඩු කරන ලද අතර, එම පහසුකම, 1980 අගෝස්තු මස අවසානයේදී වෙළෙඳ බැංකුවල පැවති වත්කම්වලින් තෝරා ගත් ශීර්ෂයන්ගෙන් සියයට 3 ක් වන පරිදි හා එක් බැංකුවක් සඳහා හිමි කොටස අවම වශයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 2 කට යටත්වද තබන ලදී.

විශේෂයෙන්ම 1980 වර්ෂයේ අවසාන කාර්තුවේදී දක්නට ලැබුණු නියුණු දේශීය ණය ප්‍රසාරණය හේතු කොට ගෙන, 1981 පළමුවන කාර්තුවේදී, වෙළෙඳ බැංකු ද්‍රවශීලතාවය වැඩි වූ අතර, පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද දළ ණයෙහි නියුණු වැඩි වීමකට මග පාදමින් පෞද්ගලික අංශයේ ණය ඉල්ලුම මේ සමගම වැඩි විය. 1981 පළමුවන කාර්තුවේදී ණය ඉල්ලුමේ

වර්ධනයට එක් හේතුවක් නම් 1981 මාර්තු මස 31 වන දින දක්වා පමණක් වලංගුව පැවති යන්
ත්‍රෝපකරණ සඳහා දෙන ලද එකවර ක්ෂය කිරීමේ සහනයයි. ණය මුදල් සඳහා වන අධික
ඉල්ලුම පිළිබඳ කාර්මිත් පළමුවන කාර්තුව අවසාන වන විට දේශීය ණය සහ පුළුල් මුදල්
සැපයුම (M₂) පිළිවෙළින් සියයට 12 හා සියයට 11 යන ප්‍රමාණවලින් ප්‍රසාරණය විය.

ආර්ථිකයෙහි උද්ධමනකාරී පීඩනය තවදුරටත් වැඩි කල ණය මුදල්හි කියුණු වැඩිවීම,
නිවැරදි ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දැඩි අවශ්‍යතාවයක් ඇති කළේය. මේ සම්බන්ධයෙන්
ගනානුගතික මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කළේ නම්, අවශ්‍ය ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීම සඳහා වඩා
දීර්ඝ කාලයක් ගතවීමට ඉඩ තිබුණි. එබැවින් වෙළෙඳ බැංකු විසින් රාජ්‍ය සංස්ථා ඇතුළු
පෞද්ගලික අංශයට දෙනු ලබන අත්තිකාරම් සීමා කිරීම සඳහා, තාවකාලිකව සෘජු ණය සීමා
ඇති කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට සිදු විය. මේ අනුව 1981 මැයි මස 11 වන දින සිට
බලපැවැත්වෙන පරිදි සහන සඳහන් අන්දමට ක්‍රියා කරන මෙන් වෙළෙඳ බැංකුවලට දන්වන
ලදී:

- (අ) 1981 මැයි මස 12 වන දින සිට 1981 මැයි මස 25 වන දින දක්වා වූ කාලය තුල
පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද අත්තිකාරම් ප්‍රමාණය, 1981 මැයි මස 11 වන
දිනට, නොපියවන ලද අත්තිකාරම්වල එකතුව නොඉක්මවිය යුතුය.
- (ආ) 1981 මැයි මස 26 වන දිනට සහ ඊට පසුව පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද හා
නොපියවන ලද මුළු අත්තිකාරම් ප්‍රමාණය, 1981 මාර්තු මස 31 වන දිනට දී තිබුණු
සහ නොපියවන ලද මුළු අත්තිකාරම් ප්‍රමාණය නොඉක්මවිය යුතුය.

ණය සීමාවන් බලපවත්වන ලද සති දෙකක කාලච්ඡේදය තුළදී, නොපියවන ලද ණය
ප්‍රමාණයන්, අවශ්‍ය වූ මට්ටම දක්වා පහත හෙලන ලදීන්, 1981 ජූනි මස 1 වන දින සිට සීමා
කිරීම් ඉවත් කරන ලද අතර, එතැන් සිට සාමාන්‍ය ආකාරයේ ක්‍රියාමාර්ගයන් හඳුන්වා දෙන ලදී.
කෙසේ වෙතත් තාවකාලික ණය සීමාවන් බැංකුවල වත්කම් රටාව වෙනස් ආකාරයකට සකස්
වීමකට මුල් විය. එමෙන්ම මේ පියවර බැංකු වලට සහ මහජනයාට ණය සැපයුම සහ ඉල්ලුම
සම්බන්ධයෙන් කටයුතුවලදී වඩා යෝග්‍ය අංශ තෝරාගත යුතු බවට සංඥාපිටි විය.

1981 ජූනි මස 15 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් බැංකු
පොලී අනුපාතිකය යටතේ වෙළෙඳ බැංකුවලට සපයන පහසුකම්, එක් බැංකුවකට රුපියල්
දශ ලක්ෂ 1 ක අවමයකට යටත්ව, රුපියල් දශ ලක්ෂ 462 සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 108 දක්වා
තව දුරටත් අඩු කර වෙළෙඳ බැංකුවලට දෙන මහ බැංකු ණය පහසුකම්, අඩු කිරීමේ
ප්‍රතිපත්තිය අනුගමනය කරන ලදී. මෙය සංචිත මුදල් ප්‍රසාරණය සීමා වීමට මෙන්ම,
වෙළෙඳ බැංකුවල වත්කම් රටාව වෙනස් වීමකටද මග පෙන්වන ලදී. වෙළෙඳ
බැංකුවල නොකඩවා ඒකරාශීවූ තැන්පතු හේතු කොට ගෙන ඇති වූ අමතර ද්‍රවශීලතාවයන්
අඩු කිරීම සඳහා 1981 ජූනි මස 19 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ඉල්ලුම්, කාලීන සහ
ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු සඳහා වන ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතිකය ඉහළ දමන ලදී. මේ
අනුව ඉල්ලුම් තැන්පතු සඳහා වන සංචිත අනුපාතිකය සියයට 12 සිට සියයට 14 දක්වා
ඉහළ නංවන ලද අතර, කාලීන හා ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු සඳහා වන සංචිත අනුපාතිකය
සියයට 5 සිට සියයට 6 දක්වා ඉහළ දමන ලදී.

ඉහත සඳහන් ප්‍රතිපත්තිමය පියවරයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමත් සමගම, පවත්නා පොලී
අනුපාතික ව්‍යුහයෙහි කිසියම් අසමතුලිත තත්වයක් පවත්නා බව පෙනී ගියෙන්, පෞද්
ගලික අංශයේ වැඩි වෙමින් පවතින ණය ඉල්ලුම කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති කිරීම සඳහා වෙළෙඳ
බැංකුවල සංචිත හා ණය සඳහා වූ පිරිවැය වැඩි කළයුතුව ඇති බව පෙනී ගියේය. එමනිසා,
1981 අගෝස්තු මස 17 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි බැංකු පොලී අනුපාතිකය සියයට
12 සිට සියයට 14 දක්වා ඉහළ දැමූ අතර, වෙළෙඳ බැංකුවලට දෙනු ලබන ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු
පහසුකම් සඳහා, වාර්ෂිකව සියයට 20 සිට සියයට 30 දක්වා පැවති දණ්ඩන පොලී අනුපාතිකයන්
සියයට 21 සිට සියයට 30 දක්වා පරතරයකට වැඩි කරන ලදී. කෙසේ වෙතත් අපනයන
ප්‍රතිමූල්‍ය ණය සඳහා වන පොලී අනුපාතිකය, සියයට 12 වශයෙන් තවදුරටත් නොවෙනස්ව
පැවතුණි. බැංකු පොලී අනුපාතිකය හා දණ්ඩන පොලී අනුපාතික ව්‍යුහයෙහි ඉහළ දැමීම හා
මහ බැංකු ණය පහසුකම් සීමා කිරීමේ ප්‍රතිපත්ති හේතුවෙන් අරමුදල්හි පිරිවැය ඉහළ යාමට හා
මුදල් වෙළෙඳ පොළ තවදුරටත් දැඩි කිරීමටත් බලාපොරොත්තු වනු ලැබීය. බැංකු පොලී
අනුපාතිකය සහ දණ්ඩන පොලී අනුපාතිකය ඉහළ දැමීම ක්ෂණිකව අන්තර් බැංකු ඒකිභණ මුදල්
වෙළෙඳපොළෙහි දක්නට ලැබුණු අතර, එහි පොලී අනුපාතික වඩා ඉහළ මට්ටමකට නැඟුණි.

1981 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී වූ වැදගත් සිද්ධියක් නම් ණය පාලන උපකරණයක් ලෙස විවෘත වෙළෙඳපොළ කටයුතු හඳුන්වා දීමය. 1981 අප්‍රේල් මස 21 වන දින ද්විතීයික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළ හඳුන්වා දීමත් සමඟම මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති උපකරණයක් වශයෙන් විවෘත වෙළෙඳපොළෙහි කටයුතුවල වඩාත් කාර්යක්ෂම ලෙස නිරත වීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට හැකි විය. වර්ෂයකට සියයට 15½ සිට සියයට 16 දක්වා අතර වූ වට්ටම් අනුපාතිකයන් නියම කරමින් තමන් වෙනැති භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නැවත විකිණීමේ කාර්යයට, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මුල පුරනලදී, ඒකීෂණ මුදල් වෙළෙඳ පොළෙහි කෙටිකාලීන පොලී අනුපාතිකයන් පහත මට්ටමක (සියයට 11-14) පැවතීම මෙම වැඩ පිළිවෙලෙහි මුල් අවස්ථාවේ වෙළෙඳපොළෙහි ක්‍රියාශීලී වීමට ප්‍රධාන හේතුවක් විය. කෙසේ වෙතත් දෙවන කාර්තුව තුළදී බලපවත්වන ලද මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තීන් හේතුකොට ගෙන වෙළෙඳ බැංකු විසින් මුහුණ පෑ කෙටි කාලීන ද්‍රවශීලතා ගැටළු නිසා, වර්ෂයේ මැද වන විට ඒකීෂණ ණය මුදල් වෙළෙඳ පොළෙහි අනුපාතිකයන්, සියයට 19 සිට සියයට 23 දක්වා වූ උච්චතම මට්ටමකට වැඩි විය. එබැවින් ජුනි හා ජූලි මාස තුළදී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළ තාවකාලික වශයෙන් අකර්මනාව පැවතුණි. කෙසේ වෙතත් වෙළෙඳ බැංකු තම ද්‍රවශීලතාවන් ක්‍රමිකව වර්ධනය කර ගැනීම හේතුකොට ගෙන, විශේෂයෙන් 1981 වර්ෂයේ අවසාන කාර්තු දෙකේදී ද්විතීයික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළ ඉතාමත් ක්‍රියාශීලී විය. වර්ෂය අවසානයේදී පොලී අනුපාතිකයන් සියයට 15 සිට සියයට 15½ දක්වා වූ මට්ටමකට පහත හෙලනු ලැබුවද, ද්විතීයික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළෙහි විවෘත වෙළෙඳපොළ කටයුතු මගින් වෙළෙඳ බැංකුවල පැවති අමතර ද්‍රවශීලතාවයන් නැති කර දැමීමට හැකි විය. 1981 දෙසැම්බර් මස අවසානය වන විට ද්විතීයික බිල්පත් වෙළෙඳපොළෙහි ශුද්ධ විකුණුම් රුපියල් දහ ලක්ෂ 684 ක් විය.

පොලී අනුපාතික ප්‍රතිපත්තියෙහි කැපී පෙනෙන කරුණක් වූයේ මීට ප්‍රථම අවස්ථාවලදී මෙන් බැංකු පොලී අනුපාතිකයෙහි වැඩිවීම වෙළෙඳ බැංකුවල තැන්පතු අනුපාතිකයන් හි ඉහළ දැමීමක් කෙරෙහි කිසියම් බලපෑමක් ඇති නොවීමයි. කෙසේ වුවද මූල්‍ය ක්‍රියාදාමයන් හඳුන්වාදීම නිසා සමහර වෙළෙඳ බැංකුවල අරමුදල් පිරිවැය වැඩි වුණි. මේ අනුව 1981 ජූලි මාසයේ සිට සමහර වෙළෙඳ බැංකු, සමහර අංශවල දෙන ලද ණය සඳහා ණය දීමේ පොලී අනුපාතිකයන් සියයට 2-5 අතර ප්‍රමාණයකින් වැඩි කරන ලදී. දෙන ලද ණය සඳහා පොලී අනුපාත වැඩිවීම සාමාන්‍යයෙන් ඒකාකාර නොවූ අතර, සෑම බැංකුවක්ම පෘථේ වඩා වැදගත් නොවන අරමුණු සඳහා දෙනු ලබන අන්තිකාරම් පිළිබඳව, විවිධ පොලී අනුපාත නියම කරන ලදී. සමහර බැංකු ආනයන ආන්තිකයන් හඳුන්වා දෙන ලද අතර, තවත් සමහර බැංකු පවත්නා ආනයන ආන්තිකයන් වැඩි කිරීම මගින් මෙම තත්ත්වය පිළිබිඹු විය.

බැංකු පොලී අනුපාතය හා දණ්ඩන පොලී අනුපාතය වැඩි කිරීම සහ බැංකු පොලී අනුපාතය යටතේ දුන් ණය පහසුකම් අඩු කිරීම හේතුවෙන්, අරමුදල් පිරිවැය වැඩිවීම නිසා වාර්ෂික දේශීය ණය ප්‍රසාරණය අඩු විය. මාර්තු මාසය අවසානයට එය සියයට 64 ක් වූ අතර, වර්ෂය අවසානය වන විට සියයට 32 ක ප්‍රමාණයකට පහත වැටුණි. විශේෂයෙන්ම, පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද බැංකු ණය සැහෙන තරම් අඩු විය. මෙම අංශයට දෙන ලද ණයෙහි වර්ධන වේගය 1980 අවසානය වන විට වූ සියයට 67 සිට, 1981 වර්ෂය අවසානය වන විට සියයට 36 දක්වා ක්‍රම ක්‍රමයෙන් අඩු විය. බැංකු ක්‍රමයෙහි ණය ප්‍රසාරණයෙහි ඇති වූ අඩුවීම සහ බැංකු ක්‍රමය වෙත වූ අමතර ද්‍රවශීලතාවය සැලකිය යුතු ලෙස මහ බැංකුව වෙත ඇද ගැනීමට ප්‍රධාන වශයෙන්ම වර්ෂය තුළදී හඳුන්වා දෙන ලද මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාදාමයන් හේතු විය. එමෙන්ම, මුදල් වෙළෙඳ පොළෙහි තැන්පතු අනුපාත සහ පොලී අනුපාතයන් දිගටම ඉහළ මට්ටමක පැවතීම ආර්ථිකයෙහි උද්ධමන පීඩනය අඩු කිරීමට මග පෑදීය. වර්ෂය ආරම්භයේදී වූ සියයට 20-25 පමණ වූ උද්ධමන අනුපාතය, වර්ෂය අවසානය වන විට සියයට 17-18 ප්‍රමාණයකට අඩු විය.

1981 වර්ෂය ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය සමස්ථයන්ගේ ප්‍රමාණවත් සංයමයක් ඇති වූ බවට සාක්ෂි තිබේ. පුළුල් මුදල්හි ප්‍රසාරණ අනුපාතය පහත වැටීම පසුගිය වර්ෂයේදී වූ සියයට 32 සිට 1981 වර්ෂය අවසානය වන විට සියයට 23 දක්වා වූ අතර, ඇත්ත වශයෙන්ම මෙම වර්ධනය වර්ෂය මුලදී ඉලක්ක කරන ලද ප්‍රමාණයට ඉතාමත් ආසන්න විය. ණය සඳහා වූ අධික ඉල්ලුම සීමා කිරීමට, මූලික වශයෙන්ම ණය සඳහා වූ පිරිවැය වැඩි නොකළේ නම් ඉහළ මට්ටමක පැවති ණය ඉල්ලුම මූල්‍ය පාලන කටයුතු වලට බාධාකාරී විය හැකිව තිබුණි.